

Poština plačana pri pošti 2205 Starše

GLASILO OBČINE STARŠE

september - kimavec 2023

št. 88

Sočuten jesenski pozdrav!

Foto: V. Janežič

»Bilo je poletje, ah, figo, ne pa poletje!« so besede pisateljice Majde Koren v zgodbi »Protideževna juha« (objavljena je v berilu »Razširi roke« – uporabljajo ga učenci 4. razreda).

»Hišaprihiški otroci« so rešili problem nenehnega dežja tako, da so skuhalo juho, ki je pregnala oblake. Še kako bi v letošnjem poletju takšna juha prišla prav vsem tistim prebivalcem Slovenije, ki so v zelo kratkem času zaradi neurij in posledično poplav izgubili svoja bivališča. Več desetletno delo posameznikov, številnih družin in širše skupnosti je šlo tako rekoč v nič. Marsikje je ostala popolnoma spremenjena pokrajina, brez sledu prejšnjega življenja. Premnogi so zato ostali čisto brez vsega. Težko si predstavljamo njihovo stisko ...

K sreči pa se je zgodilo tudi nekaj, na kar smo lahko zelo ponosni. Slovenci smo stopili skupaj, kot že dolgo ne! Postali smo ena velika družina, z enim ciljem – pomagati prizadetim. Empatija, to je psihološka zmožnost zaznavanja čustev in izkušenj druge osebe (<https://sl.wikipedia.org/wiki/Empatija>), je delovala na visoki ravni in prinesla čudovite rezultate.

Organizirali so se posamezniki in številne skupine, ki so delovali na zelo različne načine in na različnih ravneh. Odprti so bili računi za pomoč, ki niso ostali prazni, odvijali so se

koncerti za pomoč prizadetim, država je uredila dan solidarnosti, v ta namen se bomo odrekli delu dohodka. Tudi v Zavodu OŠ Starše smo za učence na prizadetih območjih zbirali šolske potrebščine. In še bi lahko naštevale.

Zopet pa so se izkazali gasilci, ki so neutrudno pomagali in kot že ničkolikokrat z dušo opravljali svoje poslanstvo. Biti danes gasilec, ko človeštvo potrebuje vedno več pomoči, je častitljiva odločitev, vredna vse pohvale.

Tudi gasilci Gasilske zveze Starše so bili med zgoraj omenjenimi, ko so potovali na Koroško. Delo pa so imeli tudi doma, saj je Drava tudi letos na območju naše občine prestopila bregove. Prizadeti občani so jim za pomoč iskreno hvaležni, prav tako sorodnikom, sosedom, prijateljem. Seveda pa tudi štabu civilne zaščite oz. občini. K sreči so nas vsaj neurja na Dravskem polju v večji meri obšla.

Pomoč je prizadetim obljubljena tudi s strani države. Upamo, da se tokrat uresničijo številne obljube, ki so bile izrečene v najhujših trenutkih! Najtežje namreč je, ko se po določenem času na prizadete kratko in malo pozabi.

Jesen se nam zaenkrat kaže v dobri luči, saj je postregla s kar nekaj sončnimi in toplimi dnevi. Narava se po preveliki poletni moči še trudi pokazati svoj pravi obraz in nas nagraditi z jesenskimi sadeži. Tudi vinska trta kaže dober pridelek, ki bo zagotovo do vrha napolnil sode, še tiste z občinskim vinom La brajde. Martinovo nas bo tako znova povabilo k druženju.

Minuli praznik Pozdrav jeseni je v Starše privabil številne občane, ene na eni strani stojnic, druge na drugi. Prvi so pripravili veliko prigrizkov ali jedi na žlico ter jih podkrepili s pijačo (Iskrena hvala vsem!), drugi smo uživali v degustiranju in druženju s prijatelji in znanci. Za vzdušje pa sta poskrbela še oba ansambla, eden od njiju celo iz tujine.

Da si bo pričujoče razmišljanje v pozdravu še bolj zaslužilo besedo »sočuten«, naj današnje javljanje zaključim s pesmijo Vinka Möderndorferja (po kateri nosi naslov tudi prej omenjeno šolsko berilo):

IZ VSEBINE

• Pozdrav urednice	2
• Županov uvodnik	3
• Prenova KS Prepolje, V spomin	4 - 5
• Izlet upokojencev Marjeta, Delegacija TD v Predingu	6 - 7
• MOFF »Regratov cvet« Starše 2023	8 - 11
• 30. pohod na Vurberk, Naši folklorniki v Ohridu	12 - 14
• Aktivnosti vinske kraljice občine Starše	15 - 16
• Gasilci GZ Starše pomagali doma in preko meja ...	16
• ŠD Trniče pomagalo družini Pečovnik	16 - 17
• S Šolo zdravja v Beli krajini	17
• Pohodniki poleti	18
• 20 let TD Starše in Pozdrav jeseni	19 - 20
• Počitnice so minile - pričakovanja otrok	21
• Novo šolsko leto že v polnem teku	22 - 24
• Do drugih bodi takšen, kot želiš, da so drugi do tebe	24 - 25
• Učenci so ustvarili	26
• Intervju - Cveto Završki	27 - 30
• Villa Boris - novost v Marjeti	31 - 33
• 50 let duhovništva Rudolfa Koželjnika	34 - 35
• 250 let pri Medvedovih v Trničah, Zahvala slavljencev	36
• Blagoslov obnovljene Jokove kapele	37 - 39
• Joga - način življenja	40
• Paradižnik - kaj je šlo letos narobe	41 - 43
• Dirofilarioza - zajedavec pri živalih, Buča se ne da	44 - 45
• Makova potica	46
• Telekom - poročilo o donacijah	47
• Vseslovensko srečanje v Vinici, TD na MOS Celje	48 - 49
• Obvestilo iz uredništva, Kolofon	50
• Fotografije - 20 let TU Starše in Pozdrav jeseni	51
• Jesenski utrinek iz narave	52

Razširi roke

Razširi roke
na obe strani!
Ja, ja! Tako! Tako!
Da bo prišlo
vate celo nebo
in ti bo zato
na svetu lepo!

Usta razširi
v nasmeh!
Ja, ja! Tako! Tako!
Da nihče ne bo
o tebi mislil slabo
in ti zato
na svetu
še lepše bo!

Stopi z nogo
v korak!
Ja, ja! Tako! Tako!
Pogumno v korak
in samo naprej,
da bo za tabo
ostal ves mrak
in vsa še bolj
gosta in črna noč.
In ti zato
nikoli treba ne bo
zajokati:

NA POMOOOOOOOČ!

Daša JAKOL, vaša urednica

Stroškov je veliko, sredstva razporejamo karseda racionalno ...

Jesen je pred nami, čas poletnih oddihov in počitka je mimo. Vsak na svoj način smo si nabrali kar nekaj novih moči in energije, ki bo še kako potrebna pri našem delu.

Otroci, ki so 1. septembra prvič zakorakali skozi šolska vrata, so bili videti srečni in polni energije, vsaj takšne sem jih videl, ko sem spregovoril nekaj besed prestrašenim, zvedavim, pričakovanja polnim prvošolčkom v naši občini. Želim, da bodo njihove majhne glavice srkale znanje, ki ga bodo podajali učitelji. Veliko uspeha pri učenju tudi vsem ostalim našim šolarjem.

Poplave z neurji so nam ponagajale v juliju in avgustu. Nekateri občani so utrpeli škodo, ki so jo lahko prijaviли preko predpisanih obrazcev, ki smo jih objavljali na naši spletni strani. Vesel sem, da so se naši prostovoljni gasilci zopet odzvali v tako velikem številu in pomagali reševati premoženje posameznikov pred poplavami. Hvala vam.

V letošnjem letu smo naš tradicionalni jesenki praznik »POZDRAV JESENI« praznovali prej, v soboto, 9. septembra. Ob pisanju teh besed se še posebej veselim tega dogodka. Je namreč dan, ko se v veselju in praznovanju prihajajoče jeseni združi vsa občina. Tudi letos se je prijaviło veliko društev in organizacij, zato sem prepričan, da ob branju teh besed lahko zopet ugotovimo, da smo skupaj preživeli lep jesenski dan.

Sproti vas obveščamo, kaj delamo, kam in koliko proračunskega denarja namenimo za izvedbo naših projektov, pa naj kljub vsemu na kratko omenim nekaj projektov, ki smo jih izvedli ali so trenutno v teku.

V Prepoljah se končuje energetska sanacija prostorov Doma krajanov oz. KS Prepolje, s strani UE Maribor pa pričakujemo pridobitev gradbenega dovoljenja za izgradnjo novega gasilskega doma v Prepoljah. Žal ministrstvo še vedno ni objavilo razpisa za subvencioniranje novih gradenj. Upam, da ga bo objavilo v kratkem.

Prav tako pričakujemo izdajo gradbenega dovoljenja

za projekta DCA Loka in Dom starostnikov v Staršah.

Občina je bila uspešna na razpisu LAS – ureditev športnega igrišča Brunšvik, kjer že izvajamo posek dreves in pripravljamo teren za gradnjo novega zunanjšega igrišča. Protiprašno smo uredili cesto Brunšvik – Starošince.

Povečujemo nizkonapetostno omrežje v Staršah in izvajamo sanacijo vodovodnega omrežja na Občinskem središču Starše. Oboje je potrebno predvsem za potrebe delovanja drsališča.

V Marjeti smo končali z rekonstrukcijo in energetska sanacija prostorov krajevne skupnosti. Pridobili smo prelepo vadbena dvorano, novo pošto, v sklopu katere je manjša trgovinica s tekstilom, na novo urejene prostore ima tudi predstavnik Zavarovalnice Sava.

Pripravljena je ureditvena zasnova »PARKA« na območju BRLOGA pri HE Zlatoličje. Uredili smo tudi vodovodno omrežje na odseku od magistralne ceste v Zlatoličju v ulici mimo Mavričevih.

Še bi lahko naštevali. **Stroškov je veliko, sredstva, ki so na razpolagamo, razporejamo karseda racionalno.** Žal bomo zaradi izpada dveh večjih prihodkov morali kakšen projekt prestaviti na prihodnje leto, vendar moramo biti strpni. Vse zadane cilje bomo uresničili, četudi morda malce kasneje, kot smo načrtovali. Sicer pa sem prepričan, da vsakodnevno spremljate naše delo, ki ga izvajamo po najboljših močeh. Vem, da nikoli ne bomo mogli zadovoljiti vseh vaših želja in potreb, kljub temu da si to želimo.

Na koncu vam želim vse dobro. Uživajte v lepih jesenskih dneh, saj življenje teče vse prehitro.

Hvala za zaupanje in lep pozdrav!

Vaš župan Stanislav GREIFONER

Pogled proti Staršam ...

ENERGETSKA SANACIJA IN REKONSTRUKCIJA DOMA KS PREPOLJE ...

Po uspešno izvedeni energetski sanaciji in rekonstrukciji KS Marjeta bo v jesenskem času zaključena še energetska sanacija in rekonstrukcija KS Prepolje. Dela energetske sanacije so tako obsegala zamenjavo stavbnega pohištva, toplotno izolacijo stropov in tlakov, toplotno izolacijo fasade, zamenjavo svetil, gradnjo toplotne črpalke. S samo rekonstrukcijo objekta pa so bila izvedena dela, ki so stavbo izboljšala v funkcionalnosti. Dela bodo zaključena v mesecu septembru. Občina Starše bo za izvedbo energetske sanacije prejela tudi sofinancerska sredstva iz Kohezijskega sklada.

Poleg energetske sanacije KS Prepolje je bilo izvedeno še naslednje:

Opravljeni so bili manjši projekti na infrastrukturnem področju, tako je bila izvedena rekonstrukcija (ureditev spodnjega ustroja, odvodnjavanje in asfaltiranje) ceste Brunšvik – Starošince v dolžini 200 m.

Na Vaškem središču v Staršah je bilo posodobljeno (povečana moč) nizkonapetostno omrežje, prav tako saniramo vodovodno omrežje. Oboje je potrebno za potrebe delovanja drsališča.

Na delu odseka ceste Jager – Holba (do konca trgovine Jager) gradimo komunalno infrastrukturo (vodovod, kanalizacijo, javno razsvetlavo ...). Vodovodno omrežje smo prenovili tudi na odseku od magistralne ceste v Zlatoličju v ulici mimo Mavričevih.

S stališča prometne varnosti opremljamo križišča s svetlobno prometno signalizacijo (križišče Prepolje in Trniče).

Cesta Brunšvik - Starošince ...

Občina je bila uspešna na razpisu za sofinanciranje na LAS – Izgradnja večnamenskega športnega igrišča Brunšvik s tartansko podlago, kjer že izvajamo posek dreves in pripravljamo teren za novo igrišče.

Čas izvedbe projektov je tudi odvisen od pridobitve vseh potrebnih dovoljenj. Tako so bile na Upravno enoto Maribor podane vloge za izdajo gradbenih dovoljenj za

Energetska sanacija KS Prepolje ...

Prometna signalizacija ...

gradnjo Gasilskega doma v Prepoljah, za katerega se že pripravlja tudi projekt izvedbe (PZI), vloga za pridobitev gradbenega dovoljenja za DCA Loka, prav tako pa so že marca bile podane vloge za pridobitev gradbenega dovoljenja za dom starostnikov, varovanih stanovanj ter za izgradnjo potrebne komunalne infrastrukture.

Pripravljena je tudi ureditvena zasnova »PAR-KA« na območju BRLOGA pri HE Zlatoličje, prav tako pa potekajo aktivnosti za pridobitev gradbenega dovoljenja za ureditev parkirišča pri ŠP v Brunšviku.

Mojca KACJAN, dir. obč. upr.

Prometna signalizacija ...

V SPOMIN ...

V OBČINI STARŠE SO SE V OBDOBJU OD 1. 6. 2023 DO 6. 9. 2023 POSLOVILI NASLEDNJI OBČANI:

IME IN PRIIMEK	NASLOV	ROJEN/A	UMRL/A
MARIJA TERŽAN	STARŠE 28	7. 12.1931	10. 7. 2023
JOŽEF KELC	TRNIČE 44/B	25. 1. 1948	30. 7. 2023
LUDVIK SELINŠEK	STARŠE 24	15. 8. 1933	30. 7. 2023
JOŽEF SPEVAN	PREPOLJE 84	12. 3. 1950	3. 8. 2023
MARIJA ŠKRINJAR	BRUNŠVIK 79	29. 1. 1931	15. 8. 2023
MARIJA ŠUBERNIK	TRNIČE 57	16. 8. 1942	6. 9. 2023

Pripravila Suzana HVALEC

Foto: D. Jakol

Niki Jakol ČISTA ŽALOST (Teti v slovo)

Zakaj so drevesa
tako sklonjena in mirna?
Zakaj je tako glasna
ta tiha praznina?
Zakaj je v temo
se oblekla sivina?

Prelet ptic me je ganil
– melanholično so se spustile k tlom –
negibnost, izguba,
čas se je ranil.

Kako čista je žalost ...,
kako čista!
Nežno in tiho pada
in zaboli, ko pade v oko.

Je to slovo?

IZLET UPOKOJENCEV MARJETA

Dne 15. 6. 2023 smo se člani DU Marjeta z avtobusom odpeljali na izlet PO SLOVENSKI IN AVSTRIJSKI KOROŠKI.

Pot nas je vodila po Mislinjski dolini mimo Dravograda do vasi Šent Andraž v Labodski dolini na avstrijskem Koroškem. Tu je v obdobju 1228-1859 bil sedež Lavantinske škofije, katere naslednica je današnja Mariborska nadškofija. Leta 1859 se je končala zgodovina Šent Andraža kot škofovskega sedeža. Takratni škof Anton Martin Slomšek je dosegel, da se je škofovski sedež premestil v Maribor. Ogledali smo si župnijsko cerkev Sv. Adreja, poslušali o dogajanjih iz preteklosti tega objekta s strani vodičke, pevke pa so s svojimi lepimi glasovi popestrile dogodek.

Med potjo smo se ob postanku osvežili s pijačo in zaužili dobrote izpod rok naših stalnih dobrih pekaric. Nada je spekla orehovo potico, Danica pa pehtranovo.

Pot smo nadaljevali na pogorje Svinje planine, kjer je najsevernejša slovenska vas Djekše kot mejno naselje slovenske narodne skupnosti. Ima okrog 800 prebivalcev. V pisnih virih je tukaj župnijska cerkev Sv. Martina iz leta 1168. Prenovljena je bila sredi 18. stoletja v baročnem slogu. Cerkev obdaja protiturški tabor z dvema okroglima stolpoma, z močnim obzidjem z letnico 1535, kot obramba pred Turki. Okrog cerkve je pokopališče, kjer so ohranjeni še mnogi slovenski nagrobni spomeniki. V notranjosti cerkve se nahaja upodobljen križev pot s slovenskimi napisi. Do 1. svetovne vojne je bilo naselje Djekše izrazito slovensko. Po koroškem plebiscitu 1920 pa so občani glasovali s 65 % za ohranitev nedeljene Koroške

Stolpa in obzidje cerkve Sv. Martina v Djekšah ...

znotraj Avstrije.

Nazadnje smo obiskali mesto Pliberg, danes pomembno tako gospodarsko kot kulturno središče, ki ima okrog 1200 prebivalcev. Ogledali smo si znameniti kulturni dom Pliberg, ki vsestransko razvija slovensko kulturo, šport in krepi medsebojno razumevanje med ljudmi na Koroškem. V domu je oder, športna dvorana, knjižnica in kavarna. Med prireditvami smo zasledili gostovanja naših slovenskih gledališč, Prifarskih muzikantov, Sidharte itd.

Kot zanimivost in simboličen prizor je v prostoru skulptura – kip kralja Matjaža, kot kralja na Koroškem, kjer počiva s svojimi junaki v Pečicah. Ko mu je namreč sovražnik pokončal vojsko, se mu je kot pravičniku odprla skala in ga skrila. Kot je v povesti, se mora njegova brada devetkrat oviti okoli mize, da ga bodo gore lahko vrnilo.

Sledilo je okusno kosilo v restavraciji v Sloveniji. Ve-

Župnijska cerkev Sv. Adreja v Šent Andražu ...

Skulptura kralja Matjaža v kulturnem domu Pliberg ...

Počitek in čakanje na ogled ...

liko dobre volje in veselja se je začutilo ob počitku. Tako so prisotni ob okusni pijači tudi zapeli, da so lepe pesmi, lepi glasovi in razigranost odmevali tako v prostoru kot tudi izven.

V planu izleta je bil tudi ogled Črne na Koroškem in obisk muzeja naše smučarke Tine Maze. Zaradi del na cesti, zaprtosti cestišča in velike gneče na cesti se tja nismo mogli usmeriti.

Zato smo se napotili proti domu. V zameno tega ogle-

da nas je agencija počastila s sladoledom v Slovenskih Konjicah.

Proti večeru smo se polni spominov vračali proti domu. Tokrat smo imeli žensko vodjo izleta, ki nas je vso pot seznanjala z zanimivimi zgodovinskimi podatki krajev, skozi katere smo potovali. Na avtobusu je bilo prijetno razpoloženje, zato smo za slovo tudi prepevali.

Preživeli smo zanimiv, poučen in prijeten dan.

Nada VITEZ

Delegacija TD Starše v Predingu

Delegacija TD Starše se je udeležila prireditve Kurbus Fest v Predingu. V lepem vremenu se je delegacija tja odpravila s kombijem.

V Predingu je bila lepo sprejeta s strani Franza, nato podžupana in župana občine Preding. Srečali smo se tudi z delegacijo občine Venzone, z njihovima podžupanom in županom.

Na uradnem sprejemu smo navzoče pozdravili in jih povabili na Pozdrav jeseni. Že tradicionalno je bilo veliko obiskovalcev. Preživeli smo prijetno nedeljo v Predingu, v naši pobrateni občini.

Marjan MALEK

Dogodek bo ostal v lepem spominu ...

Pogled v svet - zanimiva dekoracija ...

Foto: M. Malek

MEDNARODNI OTROŠKI FOLKLORNI FESTIVAL »REGRATOV CVET« STARŠE 2023

JE POTEKAL V ČETRTEK, 29. 6. 2023, OB 18.00 V
VAŠKEM SREDIŠČU V STARŠAH

NASTOPAJOČI:

- MLAJŠA TAMBURAŠKA SKUPINA KUD IVAN LONČARIČ TRNIČE
- MLAJŠA OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA VRTCA NAJDIHOJCA STARŠE
- OFS KUU ZASADBREG HRVAŠKA
- OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA OŠ STARŠE
- OFS KUD ŽIŠKOVEC HRVAŠKA
- KUD BOKA ČRNA GORA
- OFS KUU ZVON MALA SUBOTICA HRVAŠKA
- BAILANDRO FOR MEXICO MEHIKA
- MLADINSKA FOLKLORNA SKUPINA KUD »ŠTUDENT« MARIBOR

POKROVITELJ: OBČINA STARŠE

BAILANDRO FOR MEXICO MEHIKA

KUD BOKA ČRNA GORA

OFS OŠ STARŠE

OFS KUD ŽIŠKOVIĆ

TAMBURAŠKA SKUPINA TRNIČE

MFS KUD »ŠTUDENT MARIBOR«

VRTEC NAJDIHOJCA

DFS KUU ZVON MALA SUBOTICA

DFS KUU ZASADBREG

Marjan Malek,
direktor festivala

Ozvočenje: Marijan Herceg

ORGANIZATORJI
KUD »FRANC ILEC« LOKA - ROŠNJA
JSKD - OI MARIBOR in ZKD MARIBOR

Povezovalka: Katarina Herceg

Otroške in mladinske folklorne skupine so se zbrale v Osnovni šoli Starše, kjer so se namestile v garderobah (učilnicah). Nato so se odpravile v vaško središče, kjer so na odru opravile preizkus odra in ozvočenja. Potem so se vrnile v šolo, nekatere na malico, ki jo je pripravila kuhinja šole, nekatere so malicale po nastopu.

Pred pričetkom festivala so se folklorne skupine zbrale pred vhodom v šolo, povorka je nato potekala mimo otroškega vrtca na prireditveni prostor.

Napovedovalka programa Katarina Herceg je pozdravila številno publiko v vaškem središču, nato pa predstavila potek festivala. Pobudnik organizacije Mednarodnega srečanja otroških in mladinskih folklornih skupin na festivalu, poimenovanem »Regratov cvet«, je želel v kulturnem društvu in občini razširiti spoznavanje ljudskih običajev, ljudskega izročila, narodnih kostumov in glasbe s plesnimi koreografijami mladih iz Evrope. Do sedaj smo spoznali plesne in glasbene koreografije Madžarske, Avstrije, Hrvaške (Međimurje, okolica Zagreba in Dalmacije), Srbije in BiH ter Slovenije.

Spremljali smo tudi koreografije plesov in glasbe Črne gore in Mehike. Vse te skupine združuje negovanje in ohranjanje folklornega bogastva, združuje jih narodni ples, pesem, glasba, tradicija, druženje, nastopi doma in v tujini, festivali in potovanja, spoznavanje ljudskih običajev narodov in lepote dežel.

Hercegovca je predstavila, od kod ime festivala »Regratov cvet«. KUD »Franc Ileč« se nahaja v občini Starše, ta v osrčju Dravskega polja SV Slovenije. To območje obdajajo polja in gozdovi ob reki Dravi, na eni strani vabi pogled v Slovenske gorice, na drugi strani na Pohorje, magistralna cesta skozi občino pa povezuje najstarejše mesto Ptuj in univerzitetno Mestno občino Maribor. Na poljih pa spomladi raste regrat.

Seveda se organizator zahvaljuje za sodelovanje JSKD – OI Maribor, Osnovni šoli Starše in Občini Starše za podporo in pokroviteljstvo.

Nato je prosila direktorja festivala, Marjana Maleka, da skupaj s podžupanom občine Starše Anejem Lukanom odpre 15. MEDNARODNI OTROŠKI IN MLADINSKI FOLKLORNI FESTIVAL »REGRATOV CVET« STARŠE 2023.

Direktor festivala je najprej pozdravil navzočo publiko in goste, nato pa vse folklorne skupine, posebej OFS KUU Zvon Mala Subotica, ki prihaja iz pobratenega društva in pobratene občine, ki je v tistem tednu praznovala 30 let, obe društvu pa 20 let pobratenja.

V nadaljevanju je pozdravil vse navzoče še podžupan Anej Lukan, ki je presenetil z nagovorom v slovenskem, hrvaškem in mehiškem jeziku ter odprl festival.

Sledili so nastopi:

- OTROŠKI TAMBURAŠKI ORKESTER KUD IVAN LONČARIČ TRNIČE

Otroški tamburaški orkester je izvedel tri ljudske: Mejenska polka, Moje dekle in Tri planike. Umetniška vodja: Klavdija Topolinjak.

- OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA VRTCA NAJDIHOJCA

OFS je izvedla splet: Slišala sem ptičko peti. Vodji koreografije: Karmen Drevenšek in Petra Meznarič. Njihov nastop je navdušil gledalce v vaškem središču.

- DJEČJA FOLKLORNA SKUPINA KUU ZASADBREG

Dječja folklorna sekcija KUU Zasadbreg je zaplesala tradicionalne avtentične međimurske ples. Naslov spleta: Ja sam sirota. Mentorica: Barbara Dunjko.

- OTROŠKA FOLKLORNA SKUPINA OŠ STARŠE

Tudi njihovi avtentični plesi in pesem ter igre so navdušili občinstvo. Mentorica: Liljana Polajžar.

- DJEČJA FOLKLORNA SEKCIJA ŽIŠKOVEC

DFS je izvedla tradicionalne avtentične ples in petje: Ftiček lepo fučka; pjesme i plesovi iz Međimurja; Katrin Kotur, mentorica plesa, Nikolina Novak, mentorica tamburašev.

- DJEČJA FOLKLORNA SKUPINA BOKA ČRNA GORA

KUD Boka Črna gora je društvo, ki v okviru svoje dejavnosti neguje in razvija folklorno bogastvo Črne gore. Združuje jih narodni ples, pesem, tradicija, druženje, nastopi, festivali in potovanja. Mladi folklorniki so predstavili tradicionalne ples, žal brez žive spremljave.

- DJEČJA FOLKLORNA SEKCIJA KUU ZVON MALA SUBOTICA

V letošnjem letu poteka 20 let prijateljskega sodelovanja med pobratenima kulturnima društvoma KUU Zvon Mala Subotica in KUD »Franc Ilec« Loka-Rošnja.

Dječja folklorna sekcija je izvedla avtentično koreografijo pod nazivom »Mamica su štrukle pekli«, pjesme i plesovi Međimurja. Avtor koreografije: Tim Hrvačanin. Glasbena obdelava: Valentino Škvorc.

- MLADINSKA FOLKLORNA SKUPINA BAILAN-DRO FOR MEXICO MEHIKA

Plesna skupina BAILANDO POR MÉXICO je neodvisna folklorna skupina, ki že od leta 2012 pleše po lokalnih in mednarodnih festivalih ter z ljubeznijo in kakovostjo predstavlja mehiško folkloro. Skupina pleše in predstavlja vse najpomembnejše mehiške ples: predstavili so nam ples JALISCO – prepoznaven po sombreroih in močnih, živih barvah kostumov, ples NAYARIT, divji ples z mačetai je najprepoznavnejši med vsemi, ples starih Aztekov – DANZA DE CONCHEROS. Letos so s seboj prinesli tudi dve kreativni koreografiji, EL PRINCIPIO in DIA DE MUERTOS, ki predstavljata popularen praznik dneva mrtvih, ki v Mehiki velja za vesel in srčen praznik spomina na mrtve prednike, kjer se jim poklonijo s cvetjem, hrano in pisanimi oltarji.

V koreografijo so strnili ples: PLES DANZA DE CONCHEROS. Je najstarejši mehiški folklorni ples. Še vedno ga plešejo staroselci in je še danes del stare Azteške kulture, ki je v nasprotju s splošnim prepričanjem še vedno

izredno živa. Plesalci plešejo v izrazito eksotičnih nošah, polnih prečudovitih barv. Ples je dobil svoje ime CONCHEROS zaradi specifičnega udarjanja plesalcev s posebnimi čevlji ob tla. Plesi se plešejo v čast SONCU, v krogih v vse smeri, od vzhoda, zahoda, do severa in juga.

PLESI JALISCO: plesi pokrajine Halisco, poznane po suhi robi in še bolj poznani Tequili. Regiji pravijo tudi regija lepih deklet in sombreroov. Plesi se plešejo ob spremljavi znanih MARIJAČEV.

NAYARIT: v tej regiji je značilno, da moški plešejo z mačetai, ženske pa se poigravajo s svojimi oblekami. Za te ples sta značilna izrazita vročernost in temperament. Spremljajo jih MARIACHEROSi, to so MARIACHI brez trobent.

Mladi folklorniki so navdušili občinstvo in ostale folklorne skupine, mnogi so se z njimi fotografirali. Po nastopu so ostali v vaškem središču, da so si obiskovalci lahko ogledali njihove narodne noše.

- MLADINSKA FOLKLORNA SKUPINA KUD »ŠTUDENT« MARIBOR

Mladinska folklorna skupina dopolnjuje številno zasedbo KUD »Študent« Maribor, predstavlja eno večjih in kakovostnejših MFS v Sloveniji, je nosilka ohranjanja in predstavljanja ljudskega izročila Slovencev. Z zahtevnimi koreografijami se vsako leto udeležuje območnih, regijskih in državnih srečanj ter festivalov.

Mladinska folklorna skupina je predstavila znani folklorni splet in navdušila občinstvo, saj je bila velikokrat nagrajena z aplavzom in odobravanjem.

Ob koncu srečanja so bili predstavniki folklornih skupin povabljeni na oder, da so prejeli priznanja za udeležbo na festivalu. Direktor festivala se je v imenu organizatorja zahvalil za pomoč članom VFS KUD »Franc Ilec«, vodstvu OŠ Starše, članicama TD Starše, Nevi Kovačič, JSKD OI Maribor ter seveda pokrovitelju festivala Občini Starše.

Nasvidenje v letu 2024!

Marjan MALEK

30. POHOD NA VURBERK

Pa smo ga dočakali, namreč jubilejni 30. pohod na Vurberk. Napoved vremena nam ni obetala ravno najlepšega poletnega dne in tudi reka Drava je imela bolj visok vodotok. Ampak nas, pohodnikov, ne more nič odvrniti, da se ne bi povzpeli na nam najbližji grič Vurberk, ki je resda visok samo 430 metrov. Očitno je to spoznalo tudi vreme in naredil se je prav lep sončen dan. Trideset ni ravno zelo veliko število za tradicionalne aktivnosti, je pa potrebno kar nekaj vztrajnosti, da se vsako leto dobimo skupaj in jo mahne v prijetni družbi na pohod. Ni nas ustavila epidemija, niti zelo slabo vreme. Samo enkrat smo pohod zamaknili za en teden zaradi uničenja najdene letalske bombe tik pod grajskim obzidjem.

Pobudo treh družin iz Zlatoličja, da bi prebrodili reko Dravo in osvojili Vurberk, smo prvič realizirali 16. julija 1994. Cilja prvega pohoda sta bila: prečenje reke Drave in po jugozahodnem pobočju vzpon na Vurberk.

Izbrali smo čas druge polovice meseca julija zaradi Drave, ki je omogočala v tem času zelo enostavno brodenje po vodi na delu reke, ki se dotakne vurberške vzpetine na zlatoliškem delu. Sicer pa je Drava naša najbolj vodnata reka, saj ima obilo pritokov, del vode pa zajema v Visokih Turah. Ima dežno-snežni režim, kar pomeni, da ima najvišji pretok v juniju zaradi taljenja snega in ledenikov. Drugi vrhunec pa doseže novembra, ko jo napolnijo običajna jesenska deževja alpskega zaledja. Ob poplavalah

reka spreminja svojo strugo.

Prvih trinajst let smo dosledno opravili prečenje reke vsi takratni udeleženci in je pohod upravičeno nosil ime »Pohod preko Drave na Vurberk«. Žal se je ugoden pohod v Zlatoličju z leti spremenil in smo naslednjih nekaj let prečkali Dravo s čolni. Na pomoč so nam priskočila gasilska društva s svojimi plovili. V zadnjih desetih letih smo skupino pohodnikov delili na tiste, ki smo še vztrajali in prečkali reko pri igrišču v Staršah, in tiste, ki so se zbrali na levem bregu reke pri ribiški hišici Ribiške družine Ptuj – pododbor Duplek in od tam skupaj nadaljevali pot. Zaradi navedenih okoliščin smo zbirališče pri ŠD Zlatoličje premaknili k ŠD Starše.

Najlepši pohodi so bili tisti, ko smo vsi udeleženci prečkali reko, obuti v stare copate, in se pri tem hote ali nehote tudi zmočili ali zaplaval. In prav posebni so bili tudi nastopi pevske skupine na odru vurberškega gradu.

Za vsakega udeleženca se vodi število pohodov in vsakemu petemu pohodu sledi tudi »nagrada« v obliki priznanja, knjige, majice, flisa ... Vsak peti pohod poskušamo narediti malo poseben in poskrbimo, da vsak udeleženec takega pohoda prejme spominsko kapo ali majico. Tako je bilo tudi na zadnjem, tridesetem. Vsak udeleženec je prejel kapo z napisom 30. pohod na Vurberk, Občina Starše. Organizatorji pohoda in udeleženci se za pozornost zahvaljujemo županu Stanislavu Greifonerju.

Udeleženci letošnjega pohoda ...

Letos smo podelili priznanja Teji Galun in Petri Udrih za 5 pohodov, Julčki Zagoršek za 10, Stašu Vobiču in Vladu Matjašiču za 25. Prav vseh 30 pohodov se je udeležila Stanka Vobič. Priznanja in darila je podelil Jože Bobovnik, podpredsednik Planinske zveze Slovenije, ki je ob tej priložnosti poudaril pomen gibanja v naravi in obiskovanje vrhov v domačih krajih. Kot vsako leto doslej smo bili prijazno sprejeti v bifeju Huda Liza, ki prav zaradi nas odpre lokal v dopoldanskih urah.

In kako naprej proti 35. obletnici? Vztrajno kot doslej, leto po leto. Kar hitro bo prišlo naslednje poletje in proti koncu meseca julija se spet srečamo na pohodu. Imamo pa tudi želje za prihodnje pohode, malo bolj tihe, pa vendarle, da spet vsi pohodniki prečimo reko ali pa se preko nje zapeljemo po »žičnici«.

Pohod ni posebej naporen. Kakšna osvežilna pijača med potjo in zaščita pred soncem ter rezervna obutev, če se odločimo za prečenje Drave.

Pohod je primeren za vse generacije in priložnost, da dan preživimo nekoliko drugače, v naravi ob zmernem naporu in prijetni družbi. Že sedaj vas prav lepo vabim, da se udeležite naslednjega pohoda na »naš Vurberk«. Saj je res nekoliko naš že zaradi tega, ker nas vsako jutro prijazno pozdravlja, ko se s pogledom ozremo proti njemu v jutranji meglici in lepo ohranjeni naravi.

Zoran VOBIČ

(Slovar slovenskega knjižnega jezika in Planinski terminološki slovar: **prečenje** -a s (ê)
knjiž. **prečkanje**: prečenje ceste / prečenje grebena; prečenje stene)

Ob podelitvi priznanj ...

Med pohodom ...

Naši folklorniki plesali v Ohridu

KUD Franc Ilec Loka-Rošnja je v začetku marca letos prejelo povabilo Folklornega združenja "IGRAOREC" iz Skopja v Severni Makedoniji za nastop folklorne skupine KUD na njihovem 16. mednarodnem folklorne festivalu "OHRIDSKO SONCE 2023". Plesalke in plesalci veteranske folklorne skupine VESELI PASTIRJI ter ljudski godci so bili nad povabilom navdušeni in vodstvo KUD je sprejelo odločitev, da se vabilu odzovemo in se udeležimo festivala med 13. in 17. 8. 2023.

Stekla je akcija zbiranja ponudb za avtobusni prevoz v Ohrid in nastale so prve težave. Najcenejši prevoz z avtobusom je znašal 5000 evrov, ki pa jih KUD žal ni imel na voljo. Toda kjer je volja, tam se najde tudi pot. Plesalci in plesalke folklorne skupine smo začeli aktivno iskati sponzorje in donatorje, ki bi nam bili pripravljene pomagati zbrati potrebna sredstva. Počasi, toda vztrajno, smo zbrali toliko sredstev, da je manjkajočo razliko lahko dodal KUD, sami pa smo plačali namestitve in prehrano v Ohridu. Naša pot v Ohrid je bila tako odprta.

V soboto, 12. 8. 2023, smo ob 12.50 s sodobnim avtobusom krenili iz Rošnje na dolgo in naporno pot v Ohrid. V skupini nas je bilo 21 plesalk, plesalcev, ljudskih godcev in nekaj spremljevalcev. Pot nas je vodila preko Zagreba, Beograda, Niša, Skopja, Gostivarja in Kumanovega do Ohrida. V Ohrid smo po 17-ih urah vožnje prispeli naslednje jutro okoli 6.00. Utrujeni, a vendar zadovolj-

V povorki ...

ni, smo počakali na namestitve v sobe in na terasi Hotela "KONGRESNI CENTER" uživali v prekrasnem pogledu na čudovito panoramo Ohridskega jezera. V hotelu nas je dopoldan obiskala tudi predstavnic organizatorja Daniela Davchevska Petreska ter nas seznanila s programom festivala in možnimi ogledi ohridskih znamenitosti.

Ker je bil nastop naše folklorne skupine predviden na prvi festivalski dan, v torek, 15. 8. zvečer, smo imeli dovolj časa za počitek in ogled mesta Ohrid. Na dan nastopa smo se zjutraj odpeljali z ladjo še na panoramsko vožnjo do Svetega Nauma, kjer smo preživeli dan z ogledom sa-

Na nastopu ...

mostana in okolice ter izvira reke Črni Drim, ki se zliva v Ohridsko jezero. Uživali smo v čudoviti in neokrnjeni naravi ter si nabirali energijo za večerno povorko po mestu in naš nastop.

Ta dan je na festivalu nastopilo 16 folklornih skupin iz 7 držav. Naša veteranska folklorna skupina "Veseli pastirji" je bila edina predstavnik Slovenije, nastopile pa so še folklorne skupine iz Estonije, Slovaške, Turčije, Srbije, Hrvaške in BIH. Vsi nastopajoči smo se zbrali na promeni ob jezeru ter se ob spremljavi glasbe naših ljudskih godcev počasi napotili skozi glavni Ohridski trg in stari del mesta do odra, kjer se je odvijal festival. Na čelu povorke je tako vihrala slovenska zastava in odzvanjala domača slovenska glasba. Ljudje so navdušeno pozdravljali folklornice in folklornike iz različnih držav in v različnih pisanih narodnih nošah.

Naša veteranska folklorna skupina "Veseli pastirji" se je na festivalu predstavila s plesnim spletom: "Jaz bi plesala". Koreografijo je postavil umetniški vodja skupine Dušan Drevenšek - Šibica, vsebuje pa zgodbo o kmečkem prazniku, kjer se na trgu zberejo pubeci, nekaj popijejo, se postavijo v krog in ob spremljavi harmonike začno tekmovati v igri jemanja in dajanja klobuka z glav. Kmalu se jim pridružijo še dekleta, ki jih igra dolgočasi, saj bi rada plesala. Ena od njih se ojunaci in harmonikarju zakliče: "Jaz bi plesala!" Melodija se takoj spremeni, harmoniki se pridružita še kontrabas ter kitarar in ples se začne. V spletu so prikazani plesi z Dravskega polja in okolice Ptujja: Štajeriš iz Šentjanža, Bušelenka, Kosmatača, Drmeš in Prepoljska polka. Po odplesanih plesih se ojunaci eden od pubecov in zakliče: "Jaz imam dovolj teh plesov, pubeci, gremo spet klobuke!" In ponovi se igra iz uvoda, le da tokrat moški tekmujejo ena na ena. Kaj kmalu harmonikar preneha igrati in jim zakliče: "Pubeci, punce so vam všle!" V tem času plesalke zapustijo oder, igra moških se konča in plesni splet se zaključí.

Brezhiben in doživet nastop folklornih veteranov je požel velik aplavz gledalcev in drugih folklornikov, saj je prikazal del naše slovenske, predvsem štajerske kulturne dediščine folklornih oblačil in plesov v okolici Ptujja, ki se zelo razlikujejo od plesov drugih nastopajočih folklornih skupin.

Po uspešnem nastopu smo spremljali še nastope drugih folklornih skupin, se za odrom družili z njihovimi člani in navezovali prijateljske stike. Vsi nastopajoči tega dne smo bili kot ena velika, pisana mednarodna folklorna družina.

Polni emocij in pozitivne energije smo se pozno zvečer vrnil v naš hotel in uspešno zaključili svoj festivalski dan. Bili smo zadovoljni, saj smo bili po COVID krizi prva slovenska folklorna skupina, ki je obiskala Ohrid in se udeležila tega mednarodno zelo uveljavljenega in cenjenega folklornega festivala. Tako smo mnogim domačinom in turistom, pa tudi ostalim nastopajočim, približali Slovenijo, Štajersko in občino Starše, ki smo jo na festivalu tudi zastopali.

Predzadnji dan smo bili prosti in smo ga izkoristili za individualne ogledе mesta in okolice, manjše nakupe ter ogled nastopov skupin na 2. festivalskem večeru. Bilo je lepo in nepozabno.

Kot je vsega lepega enkrat konec, je prišel tudi naš zadnji dan in čas za odhod nazaj domov. Po zajtrku je sledilo srečanje z našimi organizatorji, izmenjava vtisov in zahvale za odlično organizacijo festivala, druženje in trud z nami, vodenje ogledov in mnogo drugih majhnih pozornosti, ki smo jih bili deležni. Pri tem ni manjkalo emocij in tudi kakšna solza je orosila naše oči. Tako daleč od nas smo namreč našli nove prijatelje in stkali močne medsebojne vezi.

Pot domov je minila hitreje, kot smo pričakovali. Ob 9.45 smo krenili proti domu po isti poti kot smo prišli in brez večjih zastojev na mejnih prehodih ob 2.40 varno prispeli v Rošnjo. Sledila je zahvala voznikom Dušanu in Alenu iz Prevozov Lipičnik ter le še objemi za slovo in hitra pot domov v domače postelje.

Za konec še morda nekaj o naši veteranski folklorni skupini "VESELI PASTIRJI". Večina članov izhaja iz nekdanjega KUD Jože Hermanko v Mariboru, kjer so kot mladi plesali pred 50 leti. Leta 2014 se je del članov ponovno zbral pod okriljem KUD Franc Ilec Loka-Rošnja in začel aktivno oživljati ples iz mladosti ter nastopati na folklornih festivalih in raznih prireditvah. Prenovljena skupina je v tem obdobju nastopala v Avstriji, Hrvaški in letos še v Severni Makedoniji. Kot spomin na mladost so obdržali ime "VESELI PASTIRJI". Plesalci in plesalke so vsi stari že več kot 60 let, eni bodo kmalu že 70. Kljub starosti in boleznim pa so z vsem srcem zapisani folklori in plesu.

Bojan UDOVČ

Zadnja fotografija v spomin ...

Foto: iz arhiva KUD Franc Ilec, B. Udovč

AKTIVNOSTI VINSKE KRALJICE OBČINE STARŠE

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Poletje se počasi poslavlja in prihaja jesen. V slovenskem vinskem kraljestvu pa smo bili aktivni tudi čez poletje. Sedaj pa se že pripravljamo na dogodke, ki se bodo odvijali v jeseni.

Foto: P. Peklar

Kraljice pred poletom v Cerkvenjaku ...

V zadnjem članku sem vam omenila, da smo v slovenskem vinskem kraljestvu pripravljali poseben dobrodelni dogodek, ki smo ga tudi uspešno izpeljali. Barbara Jurgec je deklica s cerebralno paralizo, ki je potrebovala prilagojeno vozilo, da bi lahko odšla domov. Tako smo se na pobudo kralja Jeruzalemsko – Ormoških goric Tilna Sedlaka zbrali v Zavrču, kjer smo ob prijetnem programu in degustaciji naših vin zbrali dovolj denarja za kombi, v katerem se je Barbara že to poletje odpeljala tudi na morje.

Odzvala sem se na povabilo ptujske vinske kraljice Lucije Kramer, ki nas je povabila na že tradicionalni dogodek Salon Sauvignon, ki je potekal v Dominikanskem samostanu na Ptuj, kjer smo udeleženi poskušali sauvignone različnih ponudnikov. Sledil je še prvi vinski festival na Kogu: »KOG-VIN«. Kogovski vinogradniki so se odločili, da bodo svoja vina še bolj promovirali na novem festivalu, ki sem se ga udeležila. Najprej smo se zbrali na kosilu pri kogovskem kralju Jakobu Lukmanu, od tam pa se odpravili na festival, kjer smo okušali zares odlična vina.

Pot me je odnesla na Dolenjsko, kjer se je odvijal 51. teden cvička. Vinsko kraljestvo se je Festivala cvička udeležilo v nedeljo, kjer smo se najprej dodobra najedli, kasne-

Foto: E. Štefanič

Slovensko vinsko kraljestvo na predaji krone na Kogu ...

je pa se odpravili na prizorišče samega festivala. Tam smo najprej bile sprejete pri podžupanu Mestne občine Novo mesto, nato pa smo bile objavljene na glavni oder, kjer se je vsaka od nas tudi predstavila. Sledil je izbor nove cvičkove princese, saj je Anji Smrke enoletni mandat že potekel. Kandidatke za novo cvičkovo princeso so bile tri. Po preverjanju znanja in poskusu javnega nastopanja pa je bila najuspešnejša kandidatka Nika Martinčič, ki je postala tudi nova cvičkova princesa.

Naslednji dogodek je organizirala cerkvenjaška vinska kraljica Patricija Peklar. V poznih dopoldanskih urah smo se odpravile na degustacijo vin na vinotoč Pučko. Sledil je najbolj razburljivi del tega dneva. V Cerkvenjaku je potekal dan letalstva in tudi kraljice smo ta dan poletele s športnim letalom in si ogledale Slovenske gorice še iz zraka. Polne navdušenja smo se odele v naše kraljeve oprave in se udeležile odprtja razstave: »Vino in kulinaria«. Dan smo zaključile ob dobri pojedini in seveda v vinski kleti pri Breznikih.

Sredi poletja je sledil tradicionalni pohod od kleti do kleti v Mali Nedelji, na povabilo vinske kraljice društva vinogradnikov Mala Nedelja, Nuše Novak. Na pohodu so nas spremljali tudi mladi muzikanti iz Velenja, skupaj pa smo se sprehodili do štirih odličnih pridelovalcev vin Male nedelje, pot pa zaključili ob novonastalem vinogradniškem domu, kjer smo se okrepčali z bogračem. Dan smo zaključili s podelitvijo priznanj, ki so jih podelili na podlagi najbolje ocenjenih vin v Mali Nedelji.

Nato sem se odpravila na Kog, z žalostnim pridihom, saj smo se morali posloviti od našega prvega vinskega kralja Jakoba Lukmana, ki je krono predal po dveh letih svojega kraljevanja novi kogovski vinski kraljici Rebeki Čurin. Na Kogu smo ta dan preživeli ob odlični hrani in še boljših vinih. Naj pa omenim, da smo tudi v slovenskem vinskem kraljestvu na Kogu predstavili svoja vina. Naše La brajde so ponovno požele veliko zanimanje in pohvale. Sledil je še domač dogodek, in sicer postavitve klopca v Marjeti.

Ker pa je to poletje hudo deževje prizadelo Slovenijo, smo se na dan solidarnosti tudi v slovenskem vinskem kraljestvu odločili pomagati. Naš sedaj že upokojeni vinski kralj je skupaj s Kogovskimi dečki organiziral tradici-

Foto: L. Kramer

Slovensko vinsko kraljestvo na Salon Sauvignon na Ptuj ...

onalni koncert pod zvezdami. Kogovski dečki so skupina mladih fantov, ki jih združuje ljubezen do petja, tako so s svojim koncertom ves zaslužen denar darovali prizadetim v poplavah; le-tega pa smo se udeležile tudi vinske kraljice izven svojih kraljevih obveznosti.

Po poletnem počitku že nestrpnost pričakujem jesen, saj je to zame res najlepši čas v letu, ko se narava pripravlja

na zimsko spanje. Za ljubitelje dobre kapljice pa se prične najljubše opravilo v vinogradih: trgatve. Tako tudi vas, spoštovane občanke in spoštovani občani, vabim, da se nam pridružite na letošnji trgatvi, da se skupaj podružimo in poveselimo.

Pa na zdravje!

Anja KELC

Gasilci GZ Starše pomagali doma in preko meja naše občine

Razdejanje po poplavi ...

Poletni meseci gasilcem po vsej Sloveniji niso prizanašali. Močni sunki vetra, obilne padavine, poplavljanje reke Drave in druge naravne nesreče so tudi nam, gasilcem Gasilske zveze Starše, povzročali mnogo dela in zahtevali naša številna posredovanja.

V dnevih med 4. in 6. avgustom smo posredovali z vsemi štirimi društvi. V največ primerih je šlo za postavljanje protipoplavnih vreč in pregrad, zalite kleti, ogrožanje vode stanovanjskih in drugih objektov, podrta drevesa ter odkrite strehe. Ponovno se je izkazala naša številčnost in strokovnost, kar je ključno pri obvladovanju tovrstnih intervencij večjega obsega.

Ko pa se je stanje v naši občini umirilo, se delo za nas ni končalo. Skupaj z gasilci Mariborske regije smo se kar trikrat odpravili na pomoč pri odstranjevanju posledic katastrofalnih poplav na Koroško. Pomagali smo prebivalcem Črne na Koroškem ter

zaposlenim v podjetjih Cablex v Mežici in TAB v Žerjavu ter Črni na Koroškem. Hvaležnost ljudi in podjetij, ki smo jim pomagali, nam dajejo energijo, da svoje poslanstvo opravljamo še naprej.

Zahvaljujemo se vsem prizadetim sokrajanom za razumevanje, sodelovanje in potrpežljivost v teh težkih trenutkih. Za vso ponujeno pomoč se zahvaljujemo županu občine Starše, režijskemu obratu, občinskemu podjetju, donatorjem ter vsem občanom, ki

so nam na takšen ali drugačen način ponudili pomoč ob posredovanju.

Anej LUKAN, podžupan

V spomin »po gasilsko« ...

Foto: iz arhiva GZ Starše

Solidarnost v težkih časih - ŠD pomagalo družini Pečovnik po poplavah

V nedavni seriji katastrofalnih poplav v Sloveniji se je skupnost izkazala z izjemno solidarnostjo in podporo tistim, ki so bili prizadeti. Eden izmed zgledov teh dejanj je Športno društvo Trniče, ki je stopilo v akcijo, da bi finančno pomagalo družini Pečovnik iz Braslovč. Njihova zgodba je pričevanje o tem, kako lahko majhna gesta pripelje do velikega pomena v težkih trenutkih.

Družina Pečovnik, ki jo sestavljajo oče Miha, mama Ivana in hčerka Nikita, se je znašla v težkih razmerah po

katastrofalnih poplavah, ki so prizadele njihov dom in premoženje. Ko je član športnega društva Trniče Srečko Ledinek izvedel za njihovo situacijo, se je odločil pomagati ter o tem obvestil društvo.

Na pobudo člana društva je bil organiziran sestanek za finančno pomoč družini Pečovnik. Člani društva so bili enotni v želji, da bi izkazali podporo sočloveku v stiski. S skupnimi močmi so zbrali sredstva, ki so jih nato donirali družini Pečovnik. Finančna sredstva so prišla tako od

Športnega društva Trniče kot tudi od članov društva.

Ob obisku družine Pečovnik je bila izražena iskrena hvaležnost za gesto solidarnosti. Miha Pečovnik je povedal: "Težko je opisati, kako hvaležni smo za pomoč, ki smo jo prejeli od članov ŠD Trniče. V teh težkih časih nam pomeni veliko vedeti, da nismo sami." Ivana Pečovnik je dodala: "Nikoli ne bomo pozabili, kako so nam stali ob strani v naši stiski."

Predsednik Športnega društva Trniče je poudaril pomen skupnosti in solidarnosti v takšnih situacijah: "Ko se soočimo z naravno katastrofo, se pravi značaj ljudi pokaže v načinu, kako se odzovejo. Smo majhno društvo, a verjamemo, da lahko s svojim zgledom spodbudimo tudi druge."

Ta zgodba o solidarnosti je zgled tega, kaj lahko dosežemo, ko stopimo skupaj in se osredotočimo na pomoč

Obisk pri Pečovnikovih ...

Nasmejana Nikita ...

tistim, ki jo potrebujejo. Športno društvo Trniče je s svojo pobudo in dejanji pokazalo, kako lahko majhna skupnost naredi veliko razliko v življenju posameznikov v težkih trenutkih.

UO ŠD Trniče

S Šolo zdravja v Beli krajini

Druga septembra smo imeli oranžni telovadci vselovensko srečanje v Vinici v Beli krajini. Dvanajst se nas je v zgodnjih jutranjih urah podalo na pot. Na Ptujju smo se pridružili še drugim z našega konca Slovenije in po različnih poteh smo se podali proti cilju.

V Vinici so nas pričakali domačini in organizatorji. Pogostili so nas po belokranjsko s pogačo in pijačo dobrodošlice.

Ob 10. uri smo se zbrali na travniku pod viniškim gradom in preko 1700 telovadcev je skupaj telovadilo, kot to počnemo druge dneve. Tokrat je telovadbo vodil Simon Jurmič in jo popestril tudi z malo komičnimi vložki, da v vročini ne bi obupali.

Po telovadbi smo imeli organizirane različne aktivnosti. Kolpa je bila dobra za ohlajitev nog, vendar malo premrzla za plavanje. Lahko pa smo uživali v senci obvodnih dreves. Če smo obiskali viniški grad, smo se lahko razgledali daleč naokrog. Nekateri so obiskali delavnice, drugi pa se sprehodili po Vinici in si ogledali spominsko hišo Otona Župančiča.

Druženje je kar prehitro minilo in sredi popoldneva smo se odpeljali proti domu.

Jana DOBNIK

Skupina Šole zdravja iz naše občine ...

Foto: iz arhiva E. Lupinška

Pohodniki poleti

Pohodniki DU Starše smo bili aktivni tudi poleti, čeprav nam jo je včasih zagodlo vreme, a smo se prilagodili. Če je bilo vroče, smo se odpravili na pot bolj zgodaj ali pa izbrali poti, ki so bile v senci ali na višji nadmorski višini. Če nas je presenetil dež, smo pohod zamaknili.

Za prvi poletni pohod smo obiskali Osankarico in uživali na pohorskem zraku ob Črnem jezeru. Ob Račkih ribnikih smo svoja doživetja delili s komarji, ampak ti so nam nagajali tudi doma. Odpeljali smo se v Maribor in se sprehodili ob Dravi, preizkusili smo tudi novo brv. Hladili smo se ob Dravi in dravskem kanalu in se družili s planinci PD Fram. Odkrivali smo floro dravskega kanala.

Maribor, 14. 7. 2023

Po kanalu, 11. 8. 2023

Rački ribniki, 6. 7. 2023

Osankarica, 23. 7. 2023

V vročem avgustu smo se šli hladiti na Roglo med smreke in na čutno pot.

Tudi jesen prinaša nove aktivnosti, morda nam v septembru uspe obiskati triglavska jezera.

Jana DOBNIK

Rogla, 25. 8. 2023

TURISTIČNO DRUŠTVO STARŠE in POZDRAV JESENI

20

TURISTIČNO DRUŠTVO STARŠE

Leta 2003 je bilo na ustanovnem občnem zboru v Rošnji ustanovljeno Turistično društvo Starše. Pobudo za ustanovitev je podal sedanjí predsednik Marjan Malek, vknjižbo društva na UE Maribor pa so opravili Drago Koser, Vlado Selinšek in Igor Malek. Ključna naloga društva je bila pospeševanje turizma in priprava turističnih prireditiv.

Skozi dve desetletji izzivov, razvoja in napredka smo se v sredo, 6. septembra 2023, zbrali v kulturni dvorani KD Rošnja.

Danes, po dvajsetih letih, deluje društvo na področju razvoja in pospeševanja turizma, turistične ponudbe preko predstavljanja doma, v Sloveniji in tujini s turističnimi in kulturnimi prireditvami, s predstavljanjem turistične ponudbe na raznih turističnih prireditvah. Smo tudi servis za turistično ponudbo za občino, kmetije z dopolnilno dejavnostjo in turistične kmetije, potomke stare trte s vinsko kraljico. Aktivno sodelujemo na področju razvoja v občini pri projektni podpori in črpanju evropskih sredstev, povezovanju, privabljanju in razvoju turizma. Društvo se redno udeležuje sejmov Alpe Jadran, MOC Celje, radgonskih sejmov, sodeluje na prireditvah ŠTZ, TZS, Zavoda za turizem in na mednarodnih turističnih prireditvah. Za naše okolje je pomembno ravninsko območje Dravskega polja in reka Drava, projekti Zlata Drava, Naša Drava, kolesarska povezanost, z njo poteka vsakoletno srečanje kolesarjev na Trim progi Baron turizma, spomin na Draga Koserja, promotorja turizma doma in v tujini, dobitnika priznanja Slovenije za prostovoljstvo v turizmu.

V letu 2022 smo pridobili status pravne osebe, ki deluje v javnem interesu in nevladne organizacije v javnem interesu na področju spodbujanja razvoja turizma.

Povabljeni v dvorani KD Rošnja ...

Prehodili smo 20-letno pot, na kar smo zelo ponosni. Od ŠTZ smo na praznovanju 20-letnice delovanja društva prejeli priznanje z zlatim znakom, v sredo, 6. 9. 2023 pa smo v Rošnji prejeli priznanje TZS bronasti znak TZS. Svečanosti so se udeležili aktivni člani društva in gostje, Janja Viher, podpredsednica TZS in predsednica ŠTZ, Stanislav Greifoner, župan občine Starše, med gosti tudi Mojca Kacjan in nekdanji župan občine Vili Ducman.

Predsednik je pripravil priznanja društva za aktivno delo, ki so jih prejeli Cvetko Pernek, Katja Geršak, Janez Horvat in Vilijem Kirbiš, ter zahvale za prostovoljno delo v društvu članom društva. Priznanje za urejeno okolje pa sta prejela KUD »Franc Ileč« in Lovska družina Starše ter posebno zahvalo »Godci ljudskih viž s škednja«. Ti so nam med svečanostjo večkrat zagodli.

Društvo je v zahvalo Občini Starše in ŠTZ podelilo slike s podobo koscev in pralca zlata, delo članice DU Starše Vladke Papež.

Janja Viher, podpredsednica TZ Slovenije, in Marjan Malek, predsednik TD Starše - ob 20-letnici TD Starše

Med prejemniki tudi dr. Janez Ekart ...

Zahvalo prejela tudi občina - iz rok predsednika društva v županove roke ...

V soboto, 9. 9. 2023, smo se društva in dopolnilna dejavnost v občini srečali na 24. turistično kulturni prireditvi Pozdrav jeseni Starše 2023.

Ta prireditev pod organizacijsko pripravo in izvedbo Turističnega društva Starše, ob pokroviteljstvu Občine Starše, je uspešno potekala. V programu sta ob vodenju prireditve Alenka Herceg predsednik in župan občine odprla prireditev in nagovorila vse pripravljalce domače kulinarike in napitkov ter pohvalila okrasitev stojnic. Prireditev je obiskalo veliko udeležencev, sledili pa so nastopu Godcev ljudskih viž med stojnicami, v nadaljevanju pa spremljali povorko mopedistov Tomos iz Prepolj, voznike »old tajmerjev« traktorjev, osebnih vozil.

Sledil je koncert gostov iz Banja Luke, Ansambla Banjaluški vez, ki so vračali obisk naših pevcev Vokalne skupine DU Starše, februarja pa bodo na njihovi tradicionalni prireditvi zagodli Godci KUD »Franc Ilec«. Turizem povezuje narode, ljudi, kulturo in domače običaje. Za ples na prireditvi je poskrbel Ansambel Šank kvintet.

Obiskovalci v večernem času niso ostali brez gostinske ponudbe, bili so je deležni od Bara TD Starše in Gastroja Ptuj.

V naslednjem letu prireditev Pozdrav jeseni praznuje 25 let; priprave so se že pričele.

Turizem smo ljudje !

Marjan MALEK,
predsednik društva

Povezovalka programa Alenka Herceg, predsednik TD Starše Marjan Malek, župan občine Starše Stanislav Greifoner ...

Gostje - ansambel Banjalučki vez ...

Marjan Pal na enem izmed svojih starodobnikov ...

Veselo med stojnicami ...

POČITNICE SO MINILE – pričakovanja otrok

Prvi september je poseben dan za šolarje in starše. Tako je bilo tudi letos. Po končanih prvih šolskih urah je otroški klepet, smeh in veselje zajel tudi okolico šole v Staršah. Nekateri so poklepetali pred šolo, drugi na vaškem središču, tretji so pohiteli v trgovino po priboljšek ...

Skupina otrok se je s starši ustavila v bližnjem lokalu in si privoščila sladolede. Ujela sem jih in vprašala: **»KAJ SI NAJBOLJ ŽELITE V NOVEM ŠOLSKEM LETU?«**

Žan Toplak: Najbolj si želim lepe šolske ocene.

Vito Premzl: Želim si dobre prijatelje, lepe ocene in da mi ne bi nagajala matematika.

Taj Vončina: Želim, da bi v šoli sošolci med seboj sodelovali, pomagali drug drugemu in se ne bi prepirali. Tudi lepe ocene si želim.

Timi Kranjc: Želim, da v razredu ne bi bilo prepиров, da bi bili prijatelji. Želim si, da mi ne bi nagajala slovenščina in da bi dobil lepe ocene.

Gasper Vidovič: Vesel bom dobrih prijateljev in lepih ocen.

Tijan Lovrec: Želim si veliko dobrih prijateljev, da se bomo igrali, da bi se veliko naučil in da bom dobro igral nogomet.

Zala Klasinc: Veselim se novih prijateljev.

Tine Vinko: Vesel bom dobrih ocen. Želim postati najboljši v košarki in nogometu.

Asja Vinko: Želim si čim lepše ocene. Rada imam matematiko.

Neli Vinko: Veselim se matematike.

Zoja Švarc: Želim si, da bi v šoli tudi plesali.

Tinkara Bandur: Rada imam matematiko. Želim si, da bi bil na šoli plesni krožek.

Foto: M. Stepišnik

Spet bomo s prijatelji ...

DEVETOŠOLKE SO ODGOVORILE:

Ana Radolič: Želim si več pouka v naravi.

Ula Meglič: Da bi obdržala uspeh, kot sem ga imela prejšnja leta.

Julija Kačičnik: Želim si veliko uspehov, polno lepih ocen in dobrih učiteljev.

Dragi šolarji, verjemite v sebe, in že ste na poti k uresničitvi svojih želja.

Na vprašanje, **KAJ SI ŽELIJO STARŠI**, sta se odzvala:

Sanja Bandur: Želim, da bodo otroci zdravi, se pridno in z veseljem učili ter imeli veliko prijateljev.

Jožek Vinko: Želim, da bodo radi hodili v šolo in si pridobili veliko novih znanj.

Hvala vsem za odgovore.

Odgovore zbrala
Marta STEPIŠNIK

Foto: D. Jakol

Jaz pa sem letos prvič šel v vrtec ...

Foto: J. Vinko

Se že veselimo šole ...

Novo šolsko leto že v polnem teku ...

Skoraj mesec dni je že, odkar se je pričelo novo šolsko leto. Učenci ste po zasluženih počitnicah zopet poprijeli za svoje delo, ki ga že dobro poznate: učenje. Učitelji vam vsako leto znova razložimo, kako je najbolje delati, da se v čim krajšem času naučite največ in si učno snov za dlje časa tudi zapomnite. K boljšemu učenju pripomore primeren prostor, s čim manj motenj, in učenje v istem času dneva, saj potem vaše delo sčasoma postane navada. Pa še nekaj je zelo pomembno. Želja ali spodbuda za učenje je najboljša tista, ki pride iz vas samih. To pomeni, da se čisto sami, brez opozorila staršev, »potisnete« k delu. Takšno učenje bo prineslo veliko boljše rezultate kot tisto, ki bo posledica »potiska« vaših staršev.

Ko sem malo brskala po spletu, sem naletela na 23 nasvetov in trikov za uspešno učenje (avtor Blaž Povše vam toplo priporoča, da jih upoštevate). Če boste po tej spletni strani pobrskali tudi sami, boste našli še številne nasvete in vabila na seminarje s koristnimi vsebinami. Pa preberimo, kaj nam nosijo ti nasveti in jih nadalje skušajmo upoštevati pri učenju.

Kako se učiti – 23 nasvetov in trikov za uspešno učenje

Tako kot tvoji vrstniki, starši in stari starši, si se verjetno tudi ti v času šolanja že srečal s težavami pri učenju in s pomanjkanjem motivacije. Pri premagovanju teh težav je najpomembnejša dobra organizacija učenja in uporaba učinkovitih učnih strategij. V pomoč pri doseganju boljših ocen ti je lahko naslednjih 23 nasvetov in trikov:

1. Pripravi se vnaprej

Predpriprava je pomemben del učenja, saj vnaprej veš, kaj lahko pričakuješ. Pri učiteljih in sošolcih se pozanimaj, kakšen tip vprašanj bo v testu, na kateri snovi bo večji poudarek, kako dolgo bo test trajal ipd. Poleg tega je dobro vedeti, kakšen način dela ima učitelj in kaj želi od svojih učencev.

Današnji petošolci še v 4. razredu ...

2. Uredi zapiske

S pisanjem zapiskov si olajšaš učenje, saj ključne informacije zapišeš s svojimi besedami. Če imaš težave s hkratnim poslušanjem razlage in zapisovanjem, raje poslušaj. Zapiske naredi takoj po koncu učne ure. Da bodo vizualno bolj privlačni, uporabi različna barvna pisala in »post-it« listke, na katere zapišeš pomembne iztočnice, kot so glavna dejstva, datumi in formule.

3. Načrtuj svoj čas učenja

Pri organizaciji časa ti je lahko v pomoč časovna tabela, ki prikazuje tvoje zastavljene cilje in čas, v katerem jih nameravaš doseči, kar te bo motiviralo.

4. Vprašaj, če česa ne razumeš

Ko se ti med učenjem pojavijo vprašanja, si jih zapiše in jih pri naslednji učni uri zastavi učitelju. Zavedaj se, da neumna in nesmiselna vprašanja ne obstajajo. Učitelj z vprašanji opomniš na svoje sprotno delo in zavzeto razmišljanje.

Fotografije: D. Jakol

Rešujemo matematične naloge ...

5. Zaslužiš si nagrado

Načrtuj, kako se boš nagradil, ko boš predelal določen del snovi. Nagrada bo delovala motivacijsko.

6. Privošči si 8 ur spanja

Spanje obnovi sposobnost možganov za učenje in naredi prostor za nove spomine, poleg tega pa zavaruje že naučene informacije. Celo več – novo naučene informacije dodatno utrdi.

7. Pred učenjem preveri svoje predznanje

Če se želiš naučiti nekaj novega, je potrebno določiti, kaj že znaš in česa ne. Takšen pristop ti pomaga pridobiti vpogled v to, katerim temam bi moral posvetiti več pozornosti.

8. Med učenjem si vzemi odmor

Učenje je učinkovitejše, če se učiš dvakrat po eno uro, kot pa, če se učiš dve uri skupaj. Na vsako uro učenja si vzemi 5-15 minut odmora. V tem času se bodo misli spro-

Letošnji prvošolci prvič v šolski knjižnici ...

stile in boš zato lažje nadaljeval. Kratek odmor pripomore tudi k razreševanju problemov. Med odmorom možgani namreč na nezavedni ravni še vedno rešujejo problem, pri tem pa se ne opirajo na predhodne neuspele poskuse.

9. Uporaba mnemotehnik za pomnjenje

Z izrazom mnemotehnik se morda srečuješ prvič – pomeni umetnost pomnjenja. Lahko ti je v veliko pomoč pri učenju dolgih seznamov podatkov. Kot primer navajamo učenje pravilne uporabe predloga "s". Uporabljamo ga pred nezvenečimi nezvočniki. Seznam nezvenečih nezvočnikov si težko zapomniš na pamet, zato ga raje pretvo-riš v stavek, ki si ga boš lažje zapomnil: Ta SuHi ŠKaFeC PuŠČa (izpustiš vse samoglasnike in seznam nezvenečih nezvočnikov je tu).

10. Ne odlašaj z delom

Učiti se začni dovolj zgodaj, da ti ne bo zmanjkalo časa.

11. Zastavi si konkretne cilje

Svoje cilje konkretno opredeli in si jih zapiši.

12. Sprotno učenje

Po prvem stiku z informacijami v roku nekaj ur pozabimo skoraj 60 % pridobljenega znanja. S prvim učenjem bodo informacije ostale v spominu zgolj 24 ur. S ponovnim učenjem naslednji dan znanje zadržiš za naslednjih nekaj dni. Z učenjem nekaj dni kasneje si snov zapomniš za nekaj tednov.

13. Učenje s pomočjo slikovnega gradiva

Nekaterim ljudem se je lažje učiti iz slikovnega gradiva kakor iz besedila. Če si med njimi, si pri učenju pomagaj z izdelavo miselnih vzorcev ali risanjem skic.

14. Učenje na različnih mestih

Večina ljudi ima za učenje točno določen prostor in čas, raziskave pa so pokazale, da lahko menjava prostorov prispeva k boljšemu pomnjenju. Doma se lahko učiš v drugi sobi kot po navadi, lahko odideš tudi v knjižnico. Ne le čas in prostor, tudi uporaba različnih materialov pri učenju poveča produktivnost. Enkrat uporabiš računalnik, naslednjič pisalo in papir ali morda snemalnik zvoka.

15. Uporaba vizualnih opornikov

Svoje vizualne opornike oblikuješ po lastni želji, njihov namen pa je lažje, hitrejše in bolj strukturirano pomnjenje informacij.

16. Vrsta pisave pri elektronskih zapiskih

Če zapiske izdeluješ na računalniku, ne pozabi – pisava »TIMES NEW ROMAN« je najhitreje berljiva pisava.

17. Samotestiranje

Samotestiranje je močna in dokazano učinkovita učna strategija. Testiraš se tako, da se poskušaš spomniti, kaj si se ravnokar naučil. Na glas razloži snov sebi ali nekemu, ki te je pripravljen poslušati. S prijatelji se lahko igrate kviz. Tako boš hitro ugotovil, kje moraš znanje še utrditi.

18. Prepoznavaj svoja šibka področja oz. področja, kjer imaš težave

Dobro je, da prepoznaš svoje pomanjkljivosti, saj se jim le na takšen način lahko konkretno posvetiš in jih izboljšaš.

19. Razmišljaj pozitivno

Pozitivno razmišljanje je pomembno, kot je tudi s tem povezano zaupanje vase in v svoje sposobnosti.

20. Ne uči se na pamet, temveč povezuje informacije v smiselne enote

Učenje na pamet ne prinaša veliko koristi, saj informacije hitro pozabiš. Snov si dlje časa zapomniš, če jo razumeš in povezuješ z že usvojenim znanjem.

21. Naučeno glasno ponavljaš

Če ponavljaš tako, da snov v učbeniku in zapiske v zvezkih zgolj prebiraš, pogosto prihaja do efekta »vse znam«. Ker besedilo že poznaš, ga prebiraš hitreje. To ti daje lažen občutek, da snov obvladaš. Ko snov prebereš, jo zato raje zatem še glasno obnovi s svojimi besedami ali si postavljaš vprašanja v zvezi s snovjo in nanjo sproti odgovarjaj.

22. Podčrtovanje

Besedilo najprej v celoti preberi, nato pa postopek ponovi in sproti podčrtaj najpomembnejše informacije.

23. Posvečaj se različnim šolskim predmetom

Učenje je bolj produktivno in koncentracija večja, če se posvečaš različnim predmetom in ne le enemu. Sprva se lahko učiš matematiko, nato zgodovino, kasneje angleščino ipd.

Bili smo v gozdu in raziskovali ...

Pa spoznajmo še avtorja nasvetov, Blaža Povšeta

Blaž Povše je magister, profesor specialne in rehabilitacijske pedagogike, usmerjen v delo z otroki s specifičnimi učnimi težavami. Kot nekoč uspešen športnik in član slovenske mladinske reprezentance v atletiki ve, kako pomembna sta vztrajnost in delo, da dosežemo želene cilje. Kot specialni pedagog je doslej sodeloval z več ljubljanskimi šolami, na katerih je izvajal dodatno strokovno pomoč in svetoval staršem. V Centru Motus izvaja diagnostično ocenjevanje potreb učencev z učnimi ali drugimi težavami, svetuje staršem in otrokom pri učenju ter vodi delavnice in izobraževanja o učenju, vzgoji in sorodnih temah.

Vir: Kako se učiti - 23 nasvetov in trikov za uspešno in hitro učenje - Center Motus (center-motus.si)

- <https://www.center-motus.si/23-nasvetov-trikov-za-uspesno-ucenje/?unapproved=1515&moderation-hash=de8d990a395be7867566ae3c4e520719#comment-1515>

Daša JAKOL

DO DRUGIH BODI TAKŠEN, KOT ŽELIŠ, DA SO DRUGI DO TEBE

Za ta zapis me je navdihnila spodnja objava na Facebooku.

»Kmalu se začne novo šolsko leto. Sedite z otrokom 5 minut in mu razložite, da biti zelo visok, majhen, okrogel, suh, rdeč ali z drugačno barvo kože ni razlog za smeh. Ali pa če učenec vsaki dan nosi očala ali iste čevlje. Razložite, da rabljen nahrbtnik nosi iste sanje kot nov. Prosim, naučite svojega otroka, da se nikogar ne izključuje, ker je reven ali drugačen. Razložite svojemu otroku, da ustrahovanje boli in da hodi v šolo zato, da se uči, ne pa da tekmuje.

Vsi imamo enako vrednost.

Izobraževanje se začne doma.«

Če želimo vzgojiti strpnega otroka, ki je odprt do drugačnosti, moramo tako najprej delovati sami. Saj veste – otrok se uči z zgledom. Če imamo sami odklonilen odnos do drugačnosti, bo otrok takšno držo ponotranjil; če smo odprti in sprejemamo ljudi, ki prihajajo iz drugih okolij, bo takšen tudi naš otrok.

»Današnji čas je po eni strani čas, ko smo preko globalnih medijev, vsakodnevnega stika z dogajanjem v svetu, izpostavljeni raznolikosti ljudi, njihovih kultur, običajev. S tega stališča nam čas ponuja neskončno možnosti za odprtost in razumevanje celega spektra človečnosti. Po drugi strani nas še vedno spremlja strah pred drugačnim, novim, kar čutimo kot ogroženost lastnih vrednot in našega načina življenja. To razklanost je čutiti vsepovsod, morda še bolj kot desetletja nazaj. Razloge za to gre iskati tudi v prevladujoči retoriki, ki jo lahko spremljamo preko javnih medijev, družbenih omrežij, kjer tudi znane, vplivne osebe brez sramu izražajo lastna diskriminatorna stališča do določenih skupin oseb. Slabše socialno ekonomske razmere še povečujejo občutke ogroženosti in strah za lastno preživetje. To so zelo ugodna tla za nastajanje, ohranjanje, spodbujanje predsodkov in negativnih stališč do določenih skupin oseb.« (Petra Kastelic Marinko, univ. dipl. socialna pedagoginja)

Predsodki vključujejo vnaprejšnja negativna pristranska prepričanja o

<https://www.bibaleze.si/malcek/vzgoja-in-vrtec/rasizem-in-vzgoja-kako-otroka-nauciti-sprejemanja-drugacnosti.html>

posamezniku, ki pripada določeni skupini. Diskriminacija pa je nepravilno vedenje, ki nastane zaradi teh prepričanj.

Radi bi rekli, da so otroci bitja brez predsodkov. To ne drži v celoti, saj so otroci del družbe, v kateri obstajajo predsodki, in jo opazujejo. Kaj bo otrok menil o drugih ljudeh in svetu, je odvisno od tega, kaj ljudje okoli njega mislijo, delajo in govorijo. Predsodkov otrok ne razvije zato, ker opazi, da smo si ljudje različni. Razvije jih takrat, ko opazi, da je naš odnos do teh razlik negativen in odklonilen, tudi zaničevalen.

V slovenske redne osnovne šole je vključeno vedno več otrok s posebnimi potrebami, ki pogosto burijo duhove med učitelji, vrstniki in starši učencev. Med učence s posebnimi potrebami lahko uvrstimo gibalno ovirane otroke, otroke z motnjami sluha in motnjami vida, otroke z govornimi motnjami, otroke z motnjami vedenja in osebnosti, otroke z motnjami v duševnem razvoju, otroke s specifičnimi učnimi težavami, nadarjene otroke in dolgotrajno bolne otroke. Omeniti pa moramo tudi otroke iz zelo revnih družin, romske otroke in otroke z drugačno versko in narodnostno usmeritvijo. In še bi lahko naštevali.

Po navadi so največje strpnosti deležne tiste osebe, ki imajo motnjo, ki je dobro vidna navzven ali pa je bolj poznana med širšim krogom ljudi. To so gibalno ovirane osebe in osebe z motnjami vida in motnjami sluha. Vsem je jasno, da slepa oseba potrebuje belo palico ali psa vodnika, gluha oseba pa slušni aparat za lažje sodelovanje v skupnosti. Prav tako nihče ne očita invalidskega vozička ali ortopedskih pripomočkov gibalno ovirani osebi. Vsi naštetih pripomočki so nam samoumevni in do teh oseb gojimo neko posebno sočutje.

Zelo podobno je v šolah. Sošolci razumejo in ne zamerijo, da se njihova sošolka s cerebralno paralizo ne more poditi z njimi po stopnicah ali hoditi po gredi v telovadnici.

Kaj pa nadarjeni učenci? Saj z njimi pa vendar ni nič narobe, ravno obratno, bi rekla večina. Nadarjen učenec je lahko pogosto tarča posmeha med svojimi sošolci ali pa ga izločijo in označijo za »piflarja«. Taki otroci pogosto trpijo v šolskih klopeh, začno se zapirati vase in prenehajo z razvijanjem novih idej, samo da jih sošolci ne bi označili za posebnije. Nadarjeni so lahko tudi tarča medvrstniškega izsiljevanja (bullying), ker so pogosto bolj osamljeni in miroljubni.

Otroci so pogosto prepričani, da je edino dobro in »normalno« tisto, kar je v večini. Zato veliko stvari sodijo po sebi in večini vrstnikov. Težko razumejo, da ima nekdo le štiri barvice in zašite hlače ter da nosi fantovske puloverje od svojega starejšega brata. Ona se že ne more družiti z njimi, ker sploh ne ve, kaj je to Fortnite in nima Barbike, sploh pa nima pojma o počitnicah v Grčiji. Včasih se jim še malo zasmili in ji podarijo kak bombon ali svojo obrabljeno radirko. Ampak ta, ki ima pa rjavo kožo in ne diši enako kot oni, njega pa res ne bomo sprejeli v svoj krog. Učiteljica jima vedno oprostí, ker ne prineseta projekta natipkanega na računalnik, ampak ga lahko napišeta na

Vir: splet

roko. Dobita pa prav tako dobro oceno kot oni, ki so se ves večer mučili z računalnikom.

Otroci pogosto delijo vzdevke, da bi določili, kdo je v njihovem prijateljskem krogu in kdo ne. Včasih gre to tako daleč, da se nekatere »žrtve« komaj prebijejo skozi šolsko obdobje. Vzdevki lahko pri kakem otroku delujejo primerljivo s psihičnim nasiljem, so boleči in za seboj zapustijo dolgoročne posledice. V takih primerih je najslabše, če odrasli nesramne vzdevke preslišijo, češ: »Otroci bodo vedno le otroci!«, jih ignorirajo in dopuščajo, da preraščajo vse meje. Zavedati pa se morate, da zmerjanje vašega otroka ostalih še ne pomeni, da ste slabi starši. Samo reagirati je treba in se z otrokom o tem pogovarjati.

Če je vaš otrok tarča zasmehovanja, morate zelo dobro poslušati in razumeti njegove občutke. Včasih nam otroci take stvari preprosto zamolčijo, ker se bojijo, da bi odregirali preveč burno. Eden težjih vidikov starševstva je ravno v razumevanju, da naš otrok goji svoje lastne občutke, ki so različni od naših. Otroku moramo pomagati razvijati veščine za ustrezno reagiranje v takšnih primerih.

Zato, dragi starši, pogovorite se s svojimi otroki in jim razložite, da rabljen nahrbtnik nosi iste sanje kot nov. Prosim, naučite svojega otroka, da se nikogar ne izključuje, ker je reven ali drugačen. Razložite svojemu otroku, da ustrahovanje boli in da hodi v šolo zato, da se uči.

Anita BABIČ

<https://www.slovenskenovice.si/stil/zdravje/kako-telo-predeluje-zalost/>

UČENCI SO USTVARILI ...

Maša Pregl, 1. b

Mentorica: Valentina Perenčević

Mia Kurnik, 1. b

Iza Hribnik, 2. b

Mentorica: Maja Žnidarič

Mia Gajer, 2. b

Gaja Kapun, 3. b

Mentorica: Daniela Šabeder

Lara Ban, 3. b

Tijana Novak, 4. b

Mentorica: Daša Jakol

Lan Radolič, Maksim Jotanović, 4. b

CVETO ZAVRŠKI

- o 35-letnem delu v gospodarstvu in več kot 50-letnem delu na področju lokalne in občinske samouprave

Foto: D. Jakol

Cveto Završki 14. avgusta letos ...

Življenje posameznika, ki je že po naravi zelo aktiven, pogumen, vedoželjen, pravičen, vztrajen, igriv, največkrat zajema več zaporednih ali vzporednih poti, ki peljejo v tirnicah časa le naprej, ob tem pa mu izpolnjujejo različne osebne potrebe in cilje. Če je oseba naravnana še navzven, ima od življenja in dela tega posameznika korist tudi širša skupnost.

Cveto Završki, iz Loke 54 a, ki ga bomo danes skozi odgovore bolje spoznali, je oseba, ki ima vse te vrline in zagotovo še veliko drugih. Svoje življenje ima resnično razvejano in prepleteno s številnimi deli – iz časa mladosti, na delovnem mestu, nato v kraju, občini, obogateno pa z nešteti poznanstvi in uspešnim odločanjem ter posledično spreminjanjem toka življenja. Do danes, ko ga zaradi številnih dejanj, nasvetov, razmišljanj že lahko štejemo v skupino modrih mož, je Cveto dopolnil častljivih 85 let. (Iskrene čestitke!) Zagotovo si zasluži posebno mesto tudi na straneh našega glasila.

1. Kdaj in kje ste rojeni? Predstavite nam vašo prvotno družino.

Rodil sem se 27. 4. 1938 v Ljubljani. Oče je bil Štefan, mama Jožefa. Doma je bila iz Mengša, oče iz Rogatca, spoznala pa sta se v Ljubljani. Oče je delal pri ljubljanskem Gradisu kot gradbeni delovodja. Sem četrti, to je zadnji otrok naše družine. Bili smo trije sinovi in hčerka. Prvi brat Slavko, rojen leta 1930, je že umrl, drugi brat Jože se je rodil leta 1933 in živi v Mariboru. Sestra Štefka je bila rojena leta 1936 in je tudi že umrla.

2. Kje in kako so tekla vaša otroška leta?

Oče je kot zidar za družino v Vižmarjah zgradil hišo. Tam smo bili štiri leta. To hišo je prodal in želel graditi novo, vendar takrat ni vedel, kaj se je pred drugo svetovno vojno že dogajalo po svetu – v Nemčiji, na Češkem in drugod. V tem času so ga poklicali v vojsko, zato smo hitro poiskali drugo možnost, da smo lahko vnovčili denar od prodaje, saj drugače bi ga lahko še izgubili. Po celotni Sloveniji je oče iskal možnost nakupa, vendar ni našel drugega kot hišo v Marjeti št. 49, to je bila kmetija s petimi hektarji zemlje. Tako smo se v začetku druge svetovne vojne preselili sem. Dobro se še spomnim selitve. Takrat

Cveto kot »protfirer« na bratovi poroki (v svetlo sivem sukničju) ...

sem bil star štiri leta. Peljal sem se v kabini tovornjaka, vsi ostali so bili zadaj poleg naloženega pohištva. Selitev je bila za nas takrat zelo kruta. Zraven smo peljali tudi majhnega psička.

3. Je bil oče dolgo časa v vojski? Kako ste takrat živeli?

Ne, že po dveh dneh po vpoklicu se je vrnil, saj so ga oprostili služenja. Potem je šel delat v Kidričevo. Tam so gradili bloke za delavce. Mama je ostala na kmetiji. Imeli smo tudi kozo, zato lahko rečem, da smo vsi otroci naše družine zrasli tudi od kozjega mleka. Po vojni je bilo na mali kmetiji težko življenje. Bila je obveza, ko smo del pridelka morali dajati državi. Oče je hodil v službo, s prisluženim denarjem kupil teličko in jo tudi moral dati državi. Otrokom, kjer v družinah niso imeli zemlje, so pripadali paketi pomoči, mi pa nismo dobili ničesar. Starejši brat Slavko je hitro šel s trebuhom za kruhom delat v rudnik, brat Jože se je šel takoj po osnovni šoli v Kidričevo kot vajenec učiti zidarsko, kasneje je končal še tehnično šolo. Kot najmlajši sin sem prav jaz na kmetiji zraven mame preživel največ časa.

Pri igranju na eni od porok (Cveto v spodnji vrsti s trobento) ...

Družina Završki, ko sta bila otroka še šoloobvezna ...

4. V osnovno šolo ste najprej hodili v Marjeto. Kje ste nadaljevali šolanje?

V osnovno šolo v Marjeto sem hodil štiri leta, moja spričevala nosijo Stropnikov podpis; prav njega ste omenjali v prejšnjih glasilih. Stropniki so stanovali v prostorih prve šole v Marjeti (še pred Potiskovimi), tako da se še dobro spomnim tudi njihove hčerke Renate,

ki smo ji mi pravili Kuka. Veliko smo se otroci kot sosedje igrali skupaj, velikokrat pa je bila Renata tudi pri nas.

Po štirih letih v Marjeti sem osnovno šolanje nadaljeval v Račah. V poklicno šolo sem se nato vpisal v Maribor na Tezno, v IKŠ, tja sem se vozil s kolesom, srednjo tehnično šolo, smer strojni tehnik, pa sem opravil v Ljubljani.

5. Kje ste po končanem šolanju našli zaposlitev?

Najprej sem bil več kot pet let v Metalni v Mariboru, nato sem kratek čas delal v Nemčiji, vendar sem se hitro vrnil, saj bi zaradi krize lahko bile doma kasneje težave z novo zaposlitvijo. V času dopusta sem k sreči izvedel za razpis za službo tehnika pri Primatu. Šel sem vprašat in že drugi dan dobil zaposlitev. Takoj sem klical v Nemčijo in tam dal odpoved. Pri Primatu sem ostal do upokojitve leta 1995. V času zaposlitve sem bil vodja priprave dela, vodja proizvodnje v TOZD in razvojni tehnolog investicij.

6. Med zaposlitvijo ste bili tudi aktivni pri sindikatu in še kje.

V času zaposlitve sem bil več let sindikalni zaupnik, dva mandata predsednik konference sindikata DO-Primat, ki je sestavljala člane iz petih odborov TOZD (temeljna organizacija združenega dela). Pa tudi predsednik TOZD in velik pobudnik za gradnjo ene od TOZD v Srbiji. Dobili smo nepovratna sredstva za gradnjo. Tam je šel rudnik v stečaj, mi pa smo zgradili tovarno in preselili proizvodnjo. Z letalom sem zato večkrat potoval tja. Ta TOZD je uspešno poslovala do razpada skupne države.

7. Kdaj ste si ustvarili svojo družino?

Z Marijo Koser iz Loke sva se poročila leta 1964, to je bilo v času, ko sem še delal v Metalni. Hčerko Simono sva dobila leta 1965, sina Janija pa leta 1969.

Žena je sestrična Koserjevih in Dobnikovih iz Zlatolčja. Med drugimi se je tudi njen bratranec Lojzek z ženo Angelo velikokrat ustavil pri nas, ko sta se peljala mimo. Zelo rad je imel tudi svojega strica, to je ženinove očeta.

(Res je. Da je svet mali, radi rečemo. A ne? Završkova teta Micika, moj oče vas je kot svojo pravo sestrično po materini strani velikokrat omenjal in seveda obiskoval. Že od majhnega pa se tudi vaju obeh spomnim z obiskov pri nas ali s katerega od srečanj sorodnikov.)

8. Po poroki ste se preselili v Loko na ženino domačijo.

Res je. Domačija ženinih staršev na številki 54 je bila pritlična hiša, ki sva jo za potrebe najine družine nadgradila. Kasneje sva kupila parcelo preko ceste in skupaj s sinovo družino zgradila novo hišo; ta nosi številko 54 a. Na domačiji pa je ostala hčerka Simona z družino.

9. Imate kaj vnukov?

Imava štiri vnukinje. Najstarejša je Simonina Teja, ki je že v službi, druga je sinova hčerka Patricija, ki je pravkar diplomirala in je na začetku magistrerja. Hčerka Simona ima še hčerko Timejo, ki hodi 4. leto v gimnazijo, sin pa še hčerko Lano, ki obiskuje 2. letnik gimnazije.

10. V občini smo vas že pred upokojitvijo poznali kot zelo aktivnega člana na področju družbeno političnega življenja. Aktivni ste bili veliko let in ste še danes. Opišite nam svoje delovanje.

Moje aktivno delovanje v kraju in občini zajema časovno obdobje več kot petdesetih let. Sodeloval sem na področju krajevne in občinske samouprave, športa, razvoja društev, komunalnega razvoja naselij in družbenih dejavnosti, ki so pomembne za razvoj občine ter dela in življenja v njej. Veliko truda in prostovoljnega dela sem vložil na področju urejanja okolja in komunale že pred nastankom naše občine. Naše delo je bilo osnova za sedanje nadgrajevanje, tako lokalne samouprave, komunalne infrastrukture, gospodarstva in društvenih dejavnosti. Bil sem tudi pobudnik in organizator prostovoljnih akcij v kraju Loka in se jih tudi sam udeleževal. Skupaj z vaščani smo si tako ustvarjali boljše življenjske pogoje.

V mandatu, ko je v KS Starše bil predsednik Franc Šker-

Stezno kegljanje - liga DU med ekipama Starš in Slovenskih Konjic (Cveto v rumeni majici spodaj) ...

lak (takrat je zajemala vasi Loka, Rošnja, Starše in Zlatoličje), sem bil član sveta in istočasno predsednik Vaškega odbora Loka, ki je bil podaljšana roka sveta KS Starše za izvrševanje sklepov sveta in organiziranje prej omenjenih prostovoljnih akcij, ki so se odvijale v Loki.

11. Zelo aktivni ste bili tudi po ustanovitvi KS Loka-Rošnja.

Dva mandata sem bil predsednik sveta KS, po statutu je to odgovorna oseba in gonilna sila za napredek in razvoj. V času mandatov predsednika sveta KS sem bil še načelnik štaba civilne zaščite. En mandat sem bil član komisije za družbeni nadzor SO Maribor-Tezno, en mandat pa predsednik odbora uporabnikov temeljne skupnosti za komunalo SO Maribor-Tezno. Bil sem tudi predsednik gradbenega odbora za izgradnjo poslovnega objekta v Loki.

12. V času vašega delovanja ste sodelovali pri različnih projektih. Navedite nam jih nekaj.

Sodeloval sem pri obnovi OŠ Starše, gradnji pločnikov, asfaltiranju cest, izgradnji cestne razsvetljave, gradnji transformatorjev, urejanju pokopališča, zgraditvi takratne mrliške vežice, prizidku k telefonski centrali, izgradnji telefonske napeljave, napeljavi KTV, odkupu zemljišč za dom v Rošnji-Loki in brezplačni pridobitvi zemljišč od države za ŠD Loka-Rošnja in še bi se kaj našlo. Vse to smo gradili s pomočjo samoprispevka krajanov in sredstev Občine Maribor-Tezno.

13. Delovali ste tudi v društvih. Katerih?

Pri Športnem društvu Loka-Rošnja sem bil pooblaščenec društva za pridobitev zemljišča za potrebe športnega parka od Kmetijskega kombinata Ptuj. Bil sem tudi član odbora v času izgradnje športnega parka in predsednik gradbenega odbora za izgradnjo slačilnic in pokritega odra z asfaltno ploščadjo za prireditve. Ves čas sem bil zagovornik in borec z dokazovanji, da ostanejo zemljišča športnega parka, ki jih je zahtevala Agrarna skupnost iz Loke v lastništvo. Po dolgoletnem postopku, tudi ob pomoči Boštjana Peska in Bojana Ornika, smo uspeli, da je društvo postalo lastnik zemljišča. Le-to je bilo osnova za nadaljnja dela in obnovo objektov, ki stojijo na zemljišču športnega parka.

Pri Lovski družini Starše sem opravljal vse odgovorne funkcije; bil sem starešina, gospodar, blagajnik in več let v nadzornem odboru kot predsednik ali član. Ko sem prevzel funkcijo starešine, to je bilo v najtežjem času gospodarjenja zaradi finančne nesposobnosti lovske družine, sem moral biti zelo odločen, da sem iz republiških institucij izposloval nepovratna sredstva in rešil lovsko družino v normalne tire poslovanja. Pripomogel sem tudi, da je lovska družina brezplačno pridobila 1,5 ha zemljišča okoli lovskega doma na osnovi zakona o športu in občinskega odloka in da je zemljišče ob kanalu vpisano v Zemljiško knjigo.

Pri Gasilskem društvu Starše sem dolgoletni podporni član. To gasilsko društvo pokriva tudi Rošnjo in Loko. Kot predsednik KS Loka-Rošnja sem zagovarjal, da se

Cveto med člani Iniciative za izgradnjo Podravske avtoceste (v karirasto črtasti srajci) ...

pri razdelitvi skupnega samoprispevka upošteva delež za odplačevanje kredita za gasilski avto od pripadajoče kvote, ki je pripadala KS Loka-Rošnja.

14. Vaša aktivnost se je nadaljevala tudi po ustanovitvi občine Starše?

Sem eden redkih, ki sem zagovarjal ustanovitev nove občine Starše; somišljenika sta bila takrat tudi Adolf Šerdoner in Stanka Vobič. V samostojni občini sem videl hitrejši razvoj kot v tedanji skupni občini Maribor.

Bil sem tudi sodnik porotnik Okrožnega sodišča, občinski svetnik in dva mandata predsednik statutarne komisije. Kot svetnik sem bil zelo aktiven, načelen, zasledoval sem lokalne interese in cilje, predvsem pa zakone, ki so dajali oz. dopuščali pogoje za pravno ureditev zadev. Podal sem predlog sprejetja odloka, da zemljišča, na katerih so se odvijale športne dejavnosti, pridejo v last društev.

V tem času sem bil tudi član izvršnega odbora skupne civilne iniciative občin (Miklavž, Starše, Hajdina, Podlehnik). Naloga odbora je bila, da se čim prej začne že več desetletna obljuba izgradnje avtoceste od Maribora do državne meje s Hrvaško, to je do Gruškovja, kajti v nasprotnem primeru bi odbor s pomočjo članov civilne iniciative organiziral zaprtje magistralne ceste, ki poteka skozi vasi navedenih občin. Po uskladitvah in razpravah o poteku trase po občinah se je izgradnja pričela, in to prav po zaslugi odbora, ki se je nenehno sestajal z odgovornimi osebami in poslanci državnega zbora ter spremljal aktivnosti za pričetek izgradnje. Takrat so zgradili cesto od Slivnice do Dražencev. Odbor je delal prostovoljno, brez kakršnega povračila stroškov.

15. Za svoje dolgoletno delovanje na različnih področjih ste prejeli več priznanj. Katera? Katero vam je najbolj pri srcu?

Najbolj pri srcu mi je zadnje, občinsko, to je plaketa z zlatim grbom Občine Starše, ki sem jo prejel leta 2022. Zelo ponosen sem tudi na državno priznanje iz prejšnjega sistema. Bil sem v SZDL-ju, sindikatu, KS, nisem pa ni-

Dedek Cveto s svojimi štirimi vnukinjami ...

koli bil v stranki ZK, čeprav sem zaradi službe sodeloval z nekaterimi člani. Kljub temu sem dobil to visoko državno priznanje, ki so ga takrat po navadi prejeli le člani ZK. Imam tudi Srebrni znak OF slovenskega naroda, Zlati znak svobodnih sindikatov RS ter več priznanj, pohval in diplom s strani društev ter lokalne samouprave.

16. Koliko ste še danes aktivni – vemo, da je vaša delovna pot v kraju in občini dočkala že Abrahama?

Po svojem več kot 50-letnem delu v krajevni in občinski samoupravi sem se odločil, da ne bom ponovno kandidiral za občinskega svetnika po izteku mandata 2018 – 2022. To odločitev sem sprejel zaradi osebnih obveznosti in z namenom, da politično delovanje prepustim mlajšim generacijam. Kot svetnik v iztekajočem mandatu sem zadovoljen, da smo razrešili večletne zastoje pomembnih projektov, predvsem da smo zaključili izgradnjo podružnične šole v Marjeti. Kot sem že povedal, sem mladostna leta preživel v Marjeti in to šolo obiskoval do vključno 4. razreda. Sam sem hodil v drugo šolsko stavbo, ki je bila ob cesti, na mestu sedanjega parkirišča. To in tretjo stavbo, ki je bila zgrajena leta 1972, so lansko leto v okviru nove gradnje podrli. Prva šola v Marjeti pa je bila v nekdanji Potiskovi hiši čisto blizu naše domačije; to stavbo je od Potiskovih sedaj kupila moja nečakinja Maruška Reiter (roj. Završki) in jo obnovila v druge namene.

Posebej sem ponosen, da je projekt izgradnje nove šole uspel, saj so več let nekateri odločevalci razmišljali drugače, trdili, da je projekt predrag in da zaradi pomanjkanja otrok Marjeta ne potrebuje šolske stavbe. Takšno razmišljanje je odločno presekalo sedanji župan Stanislav Greifoner, s podporo vodstva obeh šol. Tako smo v Marjeti dobili sodobno in večjo šolo, z najmodernejšim pohištvo in opremo ter moderno večnamensko telovadnico. Da, prav je tako, saj sem se sam v času občinskega svetnika vedno zavzemal za enakomerni razvoj celotne občine Starše in pravično dodeljevanje denarnih sredstev s strani

občine društvom. Imam pa željo, da dočakam tudi nov DCA v Loki.

Obdržal sem manj odgovorne funkcije v dveh društvih, v Lovski družini Starše in Športnem društvu Loka-Rošnja; v obeh sem predsednik nadzorne komisije. Sodelujem in kegljam pa tudi v ligi upokojencev pri steznem kegljanju, kar mi je dovolj za moja leta.

Zaradi nepričakovane situacije v občinskem odboru stranke SDS tik pred občinskimi volitvami, ko sta odstopila predsednik in podpredsednik odbora, Ivan Pišek in Miran Čuš, sem začasno prevzel še predsedniško mesto odbora s pomočjo podpredsednice Nataše Petek, sedanje svetnice Občine Starše, z namenom, da speljemo občinske volitve – sedaj imamo iz naše stranke v občinskem svetu tri svetnike. Zavedala sva se namreč, da država in lokalna skupnost (občine) delujeta na osnovi strankarske demokracije.

17. Vam je poleg aktivnega družbeno-političnega dela ostalo še kaj prostega časa za kakšen hobi?

Moj največji hobi je bilo že iz mladosti igranje v ansamblu. Po služenju vojaškega roka leta 1960 smo v Marjeti prijatelji ustanovili najprej trio, nato sta se pridružila še dva člana in postali smo kvintet. Poimenovali smo se Dravski fantje. Igrali smo po celem Dravskem polju. Ni bilo gasilske veselice, kjer ne bi igrali. Od teh prvih članov kvinteta sem samo še jaz, drugi so žal že preminuli. K ansamblu se je kasneje priključil član iz Rošnje, Tomšičev Anzek, ki sedaj živi v Gerečji vasi. Spomnim se tudi člana Levstika, ki je nekaj časa živel v Zlatoličju.

Igral sem trobento, po potrebi tudi kontrabas in bobne. Noben član pa ni bil profesionalac, igrali smo iz veselja in po posluhu. V okviru kvinteta sem bil na najmanj petdesetih porokah, od tega v Rošnji na treh. Tudi sedaj se včasih prijatelji zberemo, vzamemo inštrumente v roke in kaj zaigramo. Igra tudi moj sin in njegovi prijatelji.

Drugi hobi je bilo igranje nogometa. Vključen sem bil v nogometni klub v Zlatoličju. Še zdaj hranim plaketo, ki sem jo prejel iz rok Milana Špraha. Igral sem tudi za Marjeto in v Račah ter Kidričevem. Uradni nogometni klub pa je bil edino v Zlatoličju. Moj hobi pa je seveda tudi kegljanje.

V prostem času sem z domačimi gradil tudi hišo, precej sem delal sam. Sicer sem strojnik, vendar mi ni bilo težko pristopiti k zidarskemu delu. Malo znanja imam morda tudi po očetu, ki je bil gradbenik, prav tako pa sta bila v gradbeniških vodah oba brata in tudi njuni potomci.

G. Cveto Završki (oz. stric Cveto, da ne bo pomote), iskrena hvala, da ste nam na široko odprli svojo bogato knjigo življenja. Hvala tudi za vsa pretekla dejanja in skrb, da dobijo vse vasi naše občine enako pozornost. Marjeta in Loka pa naj imata tudi nadalje v vašem srcu posebno mesto, saj si jo obe zagotovo zaslužita.

Daša JAKOL

VILLA BORIS - novost v Marjeti

Čas piše zgodovino, ki zajema življenja ljudi in trajanja objektov. Iz izkušenj vemo, da se vse kar naprej spreminja, ljudje se rodimo, nato rastemo in odrastemo ter iz dneva v dan dodajamo svojemu zemeljskemu poslanstvu dneve in leta. Čas pa pridobivajo tudi različne stavbe, zanje pa kar nekako sprejmemo, da je normalno kdaj kaj podreti in nadomestiti z novim, modernim. Ko prebiramo zgodovinske viře ali po naključju izvemo, da se je na istem mestu v teh objektih nekoč že dogajalo življenje naših prednikov. Teh, ki so bili čustveno vezani na sedaj stare stene, dotrajana okna, škripajoča vhodna vrata, prostore, ki jih je kdaj prežemal vonj po domačnosti, ko se je npr. v krušni peči še kurilo in peklo kruh. Ena takih stavb pa je bila v naši občini iztrgana duhu časa in bo zato še nadalje ohranila svojo zgodovinsko vrednost.

Prav gotovo jo poznate in morda tudi že del njene zgodovine. Vsaj tisti, ki se danes nahajate v Marjeti in okolici ali se dnevno vozite po cesti mimo nje. Pa seveda tisti starejši, katerih starši so nekoč gulili šolske klopi prav v teh prostorih. No, morda ste sedaj spoznali, da bo govora o stavbi, v kateri se je v Marjeti nekoč začel pouk. V zadnjem času smo ji radi rekli kar Potiskova hiša, saj je v njej dolga leta stanovala učiteljska družina Potisk. Sama sem poznala ravnatelja Franca Potiska, ki je v OŠ Starše ravnateljaval v času moje mladosti. Pa tudi njegovo ženo Mileno, ki je bila zaposlena v šoli v Marjeti še v času mojih prvih službenih let v OŠ Starše, torej je bila moja stanovska kolegica. Ko sem začela službovati v Marjeti, pa sem eno šolsko leto poučevala njenega vnuka.

Prva šola v Marjeti ...

Nadgradnja šolske stavbe - izvajalec družina Potisk ...

Fotografiji: iz arhiva C. Završega

Druga prenova stavbe - izvajalka Maruška Reiter (roj. Završki) ...

25. 8. 2023 - svečano odprtje Ville Boris v Marjeti ...

Lastnica med nagovorom prisotnim ...

Pa zapišimo še nekaj o tej stavbi – prvi šoli še iz preverjenega vira. V knjigi *Mladost za modrost, Šolstvo v Staršah in Marjeti na Dravskem polju skozi čas* (Občina Starše, september 2022), ki je izšla ob odprtju nove POŠ Marjeta, je njen avtor Marjan Toš po iskanju številnih virov med drugim zapisal naslednje:

»Deželni šolski svet je z odlokom z dne 15. marca 1879 dovolil zidavo šolske stavbe (prve, op. D. J.). Zgradbo so začeli zidati okoli 1. avgusta tega leta in je bila končana do 1. novembra 1879. Otvoritev šole je bila 12. aprila 1880. Poleg dveh učilnic je bila v tem poslopju še pisarna ... (Str. 73)

... 25. marca 1901 so v Sv. Marjeti kupili zemljišče za

zidavo (druge) šolske stavbe (na mestu sedanjega parkirišča pri šoli). Z gradnjo so pričeli leta 1903. Prvo šolsko poslopje namreč ni bilo več primerno za izvajanje pouka. V tem poslopju so tudi že uredili stanovanje za učitelja. Novo poslopje je bilo končano 20. novembra 1903. (Str. 74)

... Z januarjem 1962 se je OŠ Marjeta na Dravskem polju združila z OŠ Starše in s tem postala podružnična osnovna šola. (Stran 90)

... Leta 1969 je bil referendum za samoprispevek za gradnjo nove šole v Marjeti. Referendum je uspel. Začetek gradnje je bil predviden v šolskem letu 1970/71. Gradnja je tekla po načrtih in 3. septembra 1972 je bila slovesna otvoritev novega šolskega poslopja v Marjeti (tretja šolska stavba). (Str. 92)

... Od leta 1961 je bil šolski upravitelj v Marjeti Franc Potisk in je po razpisu OŠ Starše prevzel vodenje obeh šol. (Stran 88)«

Odprtje naslednje (četrt) šolske zgradbe v Marjeti pa je še v živem spominu, saj bo 1. oktobra letos od takrat minilo eno leto. Učenci so prag nove šole prestopili že prej, tj. 12. septembra 2022.

Potiskovi so v času službovanja hišo odkupili in ji čez čas nadgradili nadstropje. Življenje vsakega od nas pa se nekoč neizbežno izteče, kar se je zgodilo najprej Francu, nato pa še Mileni Potisk. Potomci so se odločili znano Potiskovo hišo prodati. To je bilo leta 2016, ko jo je odkupila prva soseda Maruška REITER (roj. Završki), po poklicu zdravnica, zaposlena na Dunaju. Sošolci se je prav gotovo spomnite, saj je obiskovala osnovno šolo v Marjeti in Staršah.

Hišo je odtrgala zobu časa in si ob tem zadalja zahtevno nalogo, saj vemo, da obnova stavbe tako častitljive starosti ni mačji kašelj. Pričneš z deli, nato pa ugotoviš, da je potrebno vanjo

Završkovi - Maruškina stric Cveto in sin Boris ter nečakinja in mama Maruška ...

vložiti precej več, kot si najprej planiral. Že prej je Maruška redno prihajala domov, v Marjeto 49, v hišo svoje matere in starih staršev, sedaj pa je bilo potrebno pot do Marjete narediti še večkrat ali vsaj ves čas biti v stiku z izvajalci na daljavo. Ob tem se je izkazala kot zelo dobra načrtovalka, saj so dela doma lepo tekla, tudi ko kdaj ni bila fizično prisotna.

Ko sem se sama večkrat peljala skozi Marjeto, sem opazila, da pri Potiskovih obnavljajo (hiša se nahaja nasproti tiste, ki jo je odkupila občina in ima v spodnjih prostorih urejeno vinsko klet). Ko pa sem avgusta za predstavitev v našem glasilu v Loki intervjuvala Cveta Završkega, sem dobila prav od njega povabilo na uradno odprtje obnovljene stavbe. Šele takrat sem izvedela, da je njena nova lastnica Cvetova nečakinja, hčerka sestre Štefke, in da bodo v njej stanovanja.

Svečano odprtje je bilo 25. avgusta 2023. Ob prihodu sem na dvorišču zagledala množico gostov, med njimi tudi župana Stanislava Greifonerja z ženo in podžupana Uroša Smeha, ki so pozdravljali lastnico obnovljenega objekta, simpatično in zgovorno črnolasko. Pozornost mi je ob tem pritegnil napis ob robu, ki je izdajal, da je hiša tudi po prenovi nekaj posebnega. S črnimi črkami na bellem plapolajočem blagu je pisalo: VILLA BORIS, Marjeta. Že sva se z lastnico rokovali in izmenjali prvi vljudnosti pozdrav. »Kaj boste pili? Vam zamešam en dober koktail!« je vprašala in me prijazno povabila na ogled.

Vila, ki si res zasluži takšno ime, v sebi skriva štiri moderno opremljene apartmaje, vsak je s kuhinjo, spalnico in sanitarijami, dva večja in dva manjša. Na stenah se bohotijo čudovite slike, v prostor skozi velika okna in vrata, ki odpirajo pogled na urejeno okolico, pronica veliko svetlobe. Ime je Villa Boris dobila po Maruškinem sinu Borisu, ki je bil seveda prisoten, poleg številnih povabljenih sorodnikov, prijateljev, tudi članov družine Potisk, in

Med gosti tudi župan z ženo Miro, Maruškinso sošolko; zraven še sošolka Tanja ...

Fotografije: D. Jakol

izvajalcev del. Ves čas dogajanja je bilo slišati živo glasbo, ki so jo igrali člani ansambla z Dunaja.

Po začetnem ogledu je gostiteljica uradno pozdravila vse prisotne in razložila, kako je obnova potekala. Besedo je predala tudi svojemu stricu Cvetu, ki je na kratko orisal zgodovino družine Završki, izvajalcu del in še komu. Pa seveda svojemu sinu, ki nas je prav lepo nagovoril v slovenščini. Sledil je prijeten klepet ob zakuski in med drugim obujanje spominov na zgodovino marješke prve šole.

Končni podobi prenovljene stavbe so ob odprtju manjkale le še ograje na balkonih in nekaj malenkosti, zato bo Villa Boris lahko kaj hitro sprejela prve goste. Želimo jim prijetno bivanje v naši občini Starše, ki je sedaj zaradi Maruškinne premišljene odločitve bogatejša za novo pridobitev.

Ga. Maruška, vam in vaši družini želimo čim boljše poslovanje v uspešno prenovljenem objektu, ob hkrati mirni vožnji v tirnicah časa – tudi v rojstni Marjeti.

Daša JAKOL

Del notranjosti ...

Dvoriščna stran prenovljene zgradbe v mraku ...

50 let duhovništva farnega župnika Rudolfa Koželnika

Na lepo sončno nedeljo, 16. julija, takšno kot se za poltje spodobi, se je ob pritrkovanju zvonov vila procesija v župnijsko cerkev sv. Janeza Krstnika. V spremstvu duhovnikov, dekana in ministrantov je vstopal v cerkev naš zlatomašnik, farni župnik Rudi Koželnik. Ob vходу ga je čakal napis: »Pozdravljen, zlatomašnik!« Kmečke žene iz društva Ajda so mu v enotnih oblačilih držale špalir, v cvetju in zelenju odeti cerkvi so ga pričakali njegovi farani, sorodniki in številni gostje. S kora so doneli ubrani glasovi pevcev, ki jih je posebej cenil. Sledile so pozdravne besede, namenjene zlatomašniku in vsem, ki so se mu prišli zahvalit za dolgoletno vez ljubezni in 50-letno služnje v blagor vseh ljudi v naši lepi šentjanški fari. Slovesno bogoslužje je vodil slavljeneec s svojimi sobratih duhovniki. Kljub letom in bolezni še vedno pokleka pred Najsvetlejšim, poljublja oltar, na katerem že desetletja daruje sveto mašo in nas blagoslavlja. Za zlatomašnega pridigarja si je izbral duhovnika Stanislava Slatineka, ki je bil ganjen in hvaležen za to čast. Tehtne in ognjevite so bile njegove besede, ko je govoril o Koželnikovi duhovniški poti. Poudaril je, da o slavljencu že veliko pove njegovo novomašno geslo: "Ako se med seboj ljubimo, je Bog v nas in je njegova ljubezen v nas popolna." To se je trudil uresničevati v življenju. Lepa, bogata evharistija, opremljena z izbranimi besedami, prelepim petjem in sodelovanju številnih faranov je ustvarila posebno slovesno vzdušje. Med zbranim občestvom na zlati maši jih je bilo veliko, ki so na njegovih rokah kot nedolžni otročiči sprejeli sveti krst, prvoobhajanci prvič Jezusa, birmanci dar Svetega Duha, številni pari, ki jih je združil v sveti zakon. Na koncu zlate maše so sledile zahvale v imenu celotnega občestva, pevcev, občine, sorodnikov, zakonske skupine

in otrok s posebnimi potrebami. Skupno srečanje smo zaključili na vaškem središču, kjer smo uživali v petju pevcev PGD Zlatoličje, nastopih folklorne skupine iz Cirkovc in glasbene skupine. Za pogostitev so poskrbele članice društva Ajda, tako da nihče ni ostal žejen in lačen. Slovesni dan se je končal s kosilom v gostilni Čelan, kamor smo bili povabljeni gostje in sorodniki. Srečanje smo zaključili z veliko, okusno torto, ki jo je spekla družina Kac.

Po čem si bomo za vedno zapomnili našega duhovnika? Bil je dober pastoralni delavec in velik v ustvarjanju, obnavljanju in dograjevanju. Bil je dober gospodar. To se odraža v župnijski cerkvi, podružnicah, številnih kapelnicah. A veliko tega je že bilo napisanega v preteklih Glasilih Občine Starše in v farni kroniki. A povsod je treba božjega blagoslova, da človeško delo kaj velja.

Na pokopališču skoraj ni groba, kjer ne bi izrekel zadnjega blagoslova nad pokojnikom in sočustvoval s svojci. Znal je pritegniti tudi mladino. Nepozabna so številna romanja po Sloveniji in tujini, kjer nas je razveseljeval s svojo duhovitostjo. Številne generacije mladih je peljal na kopanje in na izlete v gorski svet, tudi na Triglav. V tem prelepem planinskem svetu, tam gori v višavah mu je zaigralo srce. Nabral si je moči, novo upanje, ki mu je pomagalo preživeti marsikatero težko uro.

A praznovanje se ni končalo v naši župniji. Naslednjo nedeljo, 23. julija, je bila ponovitev zlate maše v rodni župniji Zavodnje nad Šoštanjem, kjer je slavljeneec 15. julija 1973 daroval novo mašo. Spet lepa zlata maša s številnimi duhovniki, sorodniki in domačini. Praznovanja smo se v manjšem številu udeležili njegovi farani, saj smo bili mnenja, da je to podaljšano doživetje zahvale. Radi smo jim

Farni župnik Rudolf Koželnik pri opravljanju zlate maše ...

S stanovskimi kolegi - združili moči na svečanosti ...

Zlatomašni pridigar - duhovnik
Stanislav Slatinek ...

Obisk in čestitke sorodnikov ...

Fotografije: D. Jakol

priznali, da je v teh krajih zrastel družaben, gostoljuben in skromen človek. Pa saj se ve, da iz zdravih korenin zraste zdravo drevo in dober sad. Vse se je začelo tam, v njemu dragem Zavodnju, kamor se je vedno rad vračal. Še blaženi Slomšek pravi: »Prva tvoja domovina je ljuba materina dežela, preveseli kraj, kjer je tvoja zibka stala, kjer si prve rožce trgala ... Tudi ptičica svojo gnezdo pozna, kako bi človek svoj rojstni kraj pozabil.« Hvaležni smo, da je naš župnik Rudi, mlad, obetaven kaplan, poln moči, željan utrditi ljudi v veri, prevzel župnikovanje po smrti prejšnjega župnika Vode. Časi in ljudje se spreminjamo, duhovniki bi morali biti že čudodelniki, da bi lahko opravili vso delo in bili navzoči v župnijah ter strokovnjaki za vse. Človek je človek zato, ker je v odnosih. Marsikdaj je nemogoče ustreči vsem, marsikdaj

je treba ravnati tenkočutno in modro. Veličina in pomen duhovniške službe sta mnogim zastrta.

Do zlatomašništva je naš župnik nosil veliko breme na svojem hrbtu. Še vedno je načrtoval in ustvarjal. Ni bilo konca. Telo je že utrujeno, duh pa še veje povsod. Rad je pozabljal nase, da je več časa ostalo za druge. Sedaj je upokojen, a zadovoljen, da je ostal v župnišču, v svojem domu, ki ga ima tako rad. Prišel je čas, da si odpočije od 50-letnega dela.

Vsem, ki ste prisostvovali in pomagali pri pripravi in izvedbi zlate maše, HVALA.

Romana PETEK

Podeljevanje svete hostije župljanom ...

Veselo po maši - folklorna skupina iz Cirkovc...

250 let pri Medvedovih v Trničah (70+90+90)

Bila je prva nedelja v mesecu avgustu (6. 8. 2023), ko imamo po tradiciji v Trničah žegnanje. Na ta deževen dan smo se Trničani in vaščani sosednjih vasi udeležili svete maše v našem gasilskem domu, ki jo je vodil novi župnik Marijan Fesel.

Udeleženci smo imeli priložnost doživeti poseben in zelo redek dogodek. Posebnost te maše je bila platinasta ali tudi železna poroka, kar pomeni 70. obletnica poroke, ki sta jo praznovala naša sovaščana Matilda (Tilčka) in Maks Medved. Župnik Marijan je povedal, da ga je ta čast doletela sedaj drugič v njegovem 38-letnem maševanju, enkrat v hajdinski fari in sedaj v naši, šentjanški.

Letos pa sta tudi Tilčka in Maks, vsak v svoji knjigi življenja, obrnila 90. list.

Na tej svečanosti so bili tudi njuni otroci Danica, Marija in Aleš ter snaha Bernarda.

Foto: B. Medved

Slavljenca s pričama ...

Po končanem poročnem obredu in maši je sledila pogostitev vseh navzočih.

Še enkrat iskrene čestitke ob njunih okroglih jubilejih ter mnogo zdravja, sreče in zadovoljstva.

Darinka KOREN HABJANIČ

Zahvala vaščanom Trnič

Dragi sovaščani, zahvaljujema se vam za lepe želje, ki ste nama jih v nedeljo, 6. avgusta 2023, izrekli pri maši v Trničah, in poslano voščilo preko radia Maribor ob najinem visokem jubileju.

Dočakala sva svoja devetdeseta rojstna dneva in sedemdeseto obletnico poroke ter obnovila poročno zaobljubo v vaši družbi.

Nama je bil to nepozaben dan, za kar se vam iskreno zahvaljujema.

Tilika in Maks MEDVED

Foto: M. Vadnjal

Med svečanim obredom z župnikom Marijanom Fesalom v GD Trniče ...

BLAGOSLOV OBNOVLJENE JOKOVE KAPELE

Sva Aljaž Toplak in Anemarija Smonkar, prapravnuk in prapravnukinja Jakoba in Ane Gojčič. V Staršah nas po domače poznajo kot "Jokovi".

Da je naša rodbina ena najstarejših v našem kraju, dokazuje tudi to, da imamo svojo kapelo, ki jo je dal po zaobljubi postaviti praprased Jakob.

Najina prednika Jakob in Ana sta bila zelo verna posestnika, ki sta rada romala v romarsko središče Mariazell, ki je v sosednji Avstriji.

Ko je Jakob v svojem 46. letu hudo zbolel, je kot velik častilec Matere Božje Marijo Zell iskreno prosil za še pet let življenja in dal v zahvalo še isto leto zgraditi kapelo njej v čast. Marijin kip, ki je še vedno v naši kapeli, je kupil v Mariazelli, od tam ga je z vlakom pripeljal v Maribor, do Starš pa so ga nato pripeljali z lojtrnikom, s spremstvom belo oblečenih deklet. Čez noč je ostal v farni cerkvi, 8. septembra 1907 pa so ga s procesijo prinesli v kapelo, kjer je bil slovesen blagoslov.

Kapela je bila že večkrat obnovljena. Okoli leta 1970 sta dala kapelo prenoviti Ana in Franc Gojčič, 18 let kasneje pa je to storil še najin pradedek Vanko Gojčič z družino. 1999. leta jo je dala po zaobljubi v celoti obnoviti in na novo poslikati družina Ivana in Jožice Gojčič z dobrotniki. Notranji poslikavi (podobi sv. Roka in sv. Jakoba) in poslikava nad vhodnimi vrati (cerkev Marije Zell Matere Božje) so umetniško delo domačina Franca Kanclerja.

Zelo slovesno je bilo ob 100. obletnici postavitve kapele. Uvod v praznovanje je bilo rodbinsko romanje v Mariazell. Drugo septembrsko soboto pa so se sorodniki še

Jokova kapela v Stašah ...

v večjem številu zbrali v Staršah. Najprej je bila zahvalna sv. maša v domači župnijski cerkvi, nato pa se je vila do kapele še procesija z Najsvetejšim, kjer so bile pete litnije in blagoslov kapele. Sledil je družabni del s skupnim kosilom. Z zanimanjem smo prisluhnili predstavitvi družinskega drevesa, ki ga je pripravila Mateja Lobenwein.

Vnuki in pravnukinja z Anzekove posesti po opravljenem blagoslovu ...

V preteklem letu je minilo 115 let od postavitve kapele in v ta namen smo jo tudi temeljito obnovili. Pobudo je dala pravnukinja Elica Toplak z družino. Navdih za obnovo kapele je Elica dobila iz velikega spoštovanja do prednikov, z zgledom njihove globoke vere in hvaležnosti za uslišanje ter njene iskrene želje, da naše korenine ne bi šle v pozabo. Njena zaveza je še toliko močnejša, ker ohranja v spominu dragocene trenutke, ki jih je kot otrok doživljala s svojo prababico (imenovali so jo Jokova mati) pod domačimi brajdami za njen godovni dan (na Anino), ko so jo obiskali sorodniki. V obnovitvena dela se je zelo zavzeto vključil njen mož Tone, ki je s sorodniki opravil vsa zidarska dela.

Pravnik Darko Završki pa je zelo skrbno opravil vsa mi-zarska dela. Hkrati je sledila še obnova strehe, naš cenjeni umetnik Franc Kancler pa je osvežil tudi svoje poslikave in poskrbel za notranji ter zunanji oplesk kapele.

V sklopu letošnjega postnega romanja, ki ga je organi-zirala naša nadškofija, so obiskali tudi nam še kako drago romarsko središče v Mariazellu in Elica je izročila priorju te bazilike sliko obnovljene kapele. Tako se je Jokova ka-pela pridružila bogati zbirki kapel, ki so posvečene temu mogočnemu Marijinemu svetišču.

Slovesen blagoslov obnovljene kapele pa je letos, 17. junija, na praznik Marijinega Srca, opravil naš dekan Alojz Petrič, ob prisotnosti domačega župnika, letošnjega zlatomašnika Rudija Koželjnika. Po blagoslovu smo skupaj odšli na vaško središče, kjer je bila pripravljena bogata pogostitev. Za vso organizacijo in skrb, da nam bo ostal ta dan v večnem spominu, smo iz srca hvaležni pravnikinjama Elici in Marici ter vsem sorodnikom, ki ste se po najboljših močeh potrudili, da smo soustvarili tako nepozabne trenutke in da ima naša bogata zupušči-na tako ozaljšano podobo. V posebno čast nam je bilo, da je bil z nami tudi naš župan Stanislav Greifoner, ki je soprog od pravnikinje Mire. Vsi udeleženci smo bili navdušeni nad prečudovitim družinskim drevesom, ki sta ga tokrat skrbno pripravili prapravnukinji Vesna Toplak in Jasmina Fuks.

Iz bogatega družinskega drevesa je razvidno, da se je Jakobu in Ani rodilo 10 otrok, našo rodbino je oplemeni-tilo 27 vnukov, 53 pravnukov, 83 prapravnukov, 74 prap-rapravnukov in 1 praprapravnuk Jakob, ki bo letos dopolnil 3 leta. Skupaj nas je 247 potomcev, od tega še 205 živčih. Z nami je še 6 vnukov. Najstarejša vnukinja je Margareta Mohorič, ki ima že častitljivih 92 let, sledi ji Berta Završki, ki je dopolnila 88 let, najstarejši vnuk je

Vnuki Jakoba in Ane Gojčič ...

Franc Sel, ki ima 87 let, Vili Lobenwein in Fanika Buto-len sta ista letnika in sta že v 84. letu, najmlajša med njimi pa je Justika Pernat, ki je letos dopolnila 78 let.

Hvaležni smo, da so se lahko našega srečanja udeležili teta Berta, stric Franc in teta Fanika. Zapro-sila sva jih, da so nama predstavili nekaj utrinkov, ki jih vežejo na Jokovo rodbino.

Berta Završki je najmlajša hči sina Ivana (iz te veje izha-java tudi midva). Na kapelo jo spominja šmarnična pobožnost, ki je potekala že leta 1940. Svoje babice, ki so ji rekli Jo-kova mati, se spominja, da je bila zelo delovna gospa in da je dočakala zelo častitljivih 95 let. Še danes pomni, da ji je na Anino prinašala šopek gladiol in ji pela: »Sem deklica mala, voščila bi rada, voščiti ne znam, pa šopek in poljubček podam.« V hvaležnem spominu ima tudi rodbinsko romanje v Mariazell, kjer je bilo zelo ganljivo vide-ti vse zaobljube ob Marijinem kipu. Takrat je pomislila tudi na milostni dotik v naši rodbini in

Družinsko drevo ...

kako močno vero sta imela stara starša.

Franc Sel je sin hčerke Nežike. V najlepšem spominu mu je ostal blagoslov ob 100. obletnici kapele. Takrat je sodeloval tudi župnijski pevski zbor, v katerem je prepeval več kot 70 let. Na kapelo ga spominja, kako je kot ministrant sodeloval v Telovskih procesijah z Najsvetejšim, ki so potekale tudi mimo Jokove kapele. Po navadi je bilo zelo vroče, tako kot je bilo tudi na letošnji slovesnosti. Tudi sam je poromal z ženo v Mariazell. Pove, da je zelo veličastna cerkev in da se mu je vtisnila v spomin galerija z razstavo Monštranc. V pogovoru se spoštljivo spominja, kako je mama Nežika ob nedeljah obiskovala svojo mamo. Zelo dobro se spomni, kako drobne postave je bila Jokova mati, kako je bila umirjena in vedno urejena.

Kako lepo, da smo se znova srečali, za kar velja zahvala Elici.

Fanika Butolen je hči Mihe, prvorojenca Jakoba in Ane. V pogovoru pove, da je odraščala v Loki. Spominja se

Zbrana rodbina ...

šolskih dni, kako jih je pot vodila mimo Jokove kapele, ki so jo poznali vsi otroci. V lepem spominu ji ostajajo Telovske procesije z Najsvetejšim, ko je bila tudi sama kot prvoobhajanka in birmanka oblečena v belo. Hvaležna je, da je ob 100. obletnici posvetitve kapele izvedela za njeno zgodovino in da je takrat poromala v Mariazell. Pove tudi, da človek v zrelih letih razvije še večji občutek hvaležnosti in odgovornosti za vse, kar so ustvarili naši predniki. K temu pripomorejo še prelepi spomini, ki jo vežejo na očeta in na milo starško mater.

Vesela sva, da sva del tako velike rodbine, s tako bogato tradicijo. Najini srca sta že v pričakovanju 120. obletnice posvetitve kapele, ko bova tudi midva poromala v Mariazell.

Aljaž TOPLAK,
Anemarija SMONKAR

Fotografije: iz družinskega arhiva

JOGA - način življenja

“Namen asane (jogijskega položaja) je v določenih položajih telesa ustvariti mir in negibnost ter to stanje čim bolj podaljšati. Z nenehnim umirjanjem gibanja in zbiranjem energije, ki se običajno izloča, telo postane prožno in izgubi svojo togost. Telo, ki daje obliko Duši, ki je brez oblike in brezoblična, mora biti odeto v določen vzorec. Cilj asane je z izmeničnim zaustavljanjem in sproščanjem gibanja, ki ga izraža fizično telo, zagotoviti določeno prožnost togi postavitvi fizičnega telesa. S tem procesom telo pridobi moč, da se upre in se znebi bolezni, propadanja in zgodnjih simptomov bližajoče se smrti.” - Sri S. Shankaranarayanan

Če povzamem zgornji zapis, jogo izvajamo za stabilno in gibko telo, da se lažje spopadamo z sedečim načinom življenja in prisilnimi držami delovnega okolja. Jogo prakticiramo, da lažje spimo, krepimo imunski sistem, da se dobro postaramo in se nasplošno počutimo lahkotnejše tako v telesu kot duši.

SKUPINSKA JOGIJSKA PRAKSA

Čeprav je namen joge vzpostaviti samostojno prakso, ki jo vključimo v naš vsakdan, danes jogo pogosto prakticiramo v skupinah.

Skupinska vadba nam ponudi možnost, da se naučimo osnov, na podlagi katerih lahko to obliko gibanja vključimo v vsakodnevno rutino. Hkrati nam skupinska praksa nudi medsebojno povezanost, soustvarjanje in motivacijo.

Namen rednih tedenskih praks, tako tistih za starejše kot za začetnike, je, da celostno razgibamo telo in omogočimo dober pretok limfe fizičnega telesa in lahkoten pretok prane (življenjske energije) našega energetskega telesa. Marsikdo si zaradi impresij medijev predstavlja, da je joga akrobatsko tekmovanje, a to ni nikoli namen resne prakse.

Redne tedenske prakse so zasnovane tako, da se lahko praktikant priključi kadarkoli brez predhodnih izkušenj. Praksa temelji na osnovah, ki jih vedno znova utrjujemo. Šele ko je očitno, da vsi v skupini razumejo osnove, občasno dodamo kak izziv za popestritev in vajo uma.

Človek je edinstveno bitje fluidne narave, zato vsakomur ustreza kaj drugega. To pomeni, da izberemo različne načine gibanja glede na naše počutje, življenjsko obdobje, letni čas, ženski cikel in podobno. Skupinske vadbe torej

Vodeno raztezanje mišic ...

ne moremo prilagoditi vsakemu posamezniku, lahko pa si vsak praktikant prilagodi skupinsko vadbo glede na lastne potrebe. To pomeni, da so tekom vsake prakse mnogokrat podane variacije, ki jih lahko izvajate, če vam je določena pozicija prenaporna in imate vedno možnost počitka (na primer v položaju otroka). To v praksi izgleda tako, da izvajamo določeno jogijsko asano, a pri vsakem praktikantu ta pozicija izgleda nekoliko drugače, in s tem ni nič narobe.

Na praksah demonstriram(o) končne asane, ki pa niso nujno končne za vse praktikante (vsako telo je unikat in ima svoje zmožnosti). Soočamo se z raznolikimi telesnimi omejitvami ali poškodbami. Tako na skupinskih praksah spodbujam, da vsak naredi, kar je v njegovi najboljši moči in hkrati v okviru njegovih zmožnosti in potreb. Bistvo asane ni vedno v popolni izvedbi, temveč v popolni prisotnosti in zavedanju.

Vadbo vodim tako, da praktikant ohranja fokus na sebi, tako da so primerjave s tem, kako gre sosedu, zelo otežene. Praksa joge je namreč pot vase in nas vabi na pot samospoznanja.

V kolikor želite v svoje življenje vpeljati več zavestnega gibanja, uravnati svoj dih in se spoznati s tehnikami sproščanja, srčno vabljeni na redne tedenske prakse joge in občasne joga nidra meditacije.

Za več informacij se, prosim, oglasite na e-naslov: polona.lupinsek@gmail.com.

Polona LUPINŠEK

Med vajami smo pozorni na dihanje ...

Paradižnik - kaj je šlo letos narobe

Čeprav smo Slovenci od nekdaj pridelovali vrtnine, ki sodijo v našo klimo in se v njej dobro počutijo, je paradižnik zelo na hitro, v nekaj letih prevzel vodilno vlogo med vrtninami na našem vrtu. Kadar je pridelek paradižnika dober, je bila dobra tudi sezona in obratno. Ko gre kaj narobe, iščemo številne vzroke, tudi o teorijah zarote, chem trailih in podobnem se piše. Nihče pa ne pomisli, da smo krivi sami? Kaj torej delamo narobe?

Letošnje leto je seveda svoje prispevalo tudi vreme

Kot je že zapisano, prihaja paradižnik iz krajev, kjer je temperatura ves čas nekje okoli 25°C in se pozimi ne spusti velikokrat pod 18°C. Zato rastline kljub vsemu prilagajanju, saj so sorte nekaj povsem drugega od starega divjega paradižnika, ne marajo nihanj temperatur, vlage v zemlji, ne marajo vetra, in seveda, želijo živeti v topli (ne vroči) zemlji, temperature nad 30°C pa še vedno povzročajo motnje v razvoju cvetov, cvetnega prahu in oploditvi.

Letošnje vreme je bilo torej prav vse, kar sem opisala in česar paradižnik ne mara. Ob sajenju je bila zemlja premrzla, tudi temperature, predvsem nočne, niso bile idealne za mlade rastline. Posledice so bile predvsem slabše razvit koreninski sistem, in seveda, veliko energije porabljene za premagovanje nizkih temperatur.

Potem pa se je ozračje nenadoma izredno ogrelo, prišel je prvi vročinski val. Pa še noči so kar nekaj časa ostajale hladne. Torej nihanje temperatur, ki ga rastline iz južne Amerike ne marajo. Ponovno je sledilo zelo dolgo obdobje padavin, vendar so dnevne temperature pogosto presegle 25°C. Oslabljene rastline so zdaj rasle v pogojih, idealnih za najhujšega sovražnika razhudnikov,

Dovolj zraka med vrstami je ključno za ohranjanje zdravja rastlin ...

krompirjevo (paradižnikovo plesen).

Moram priznati, da sem letos res razočarana nad poznavanjem težav paradižnika vrtičkarjev, saj sem imela dnevno klice, moj paradižnik je črn, kaj je narobe. Torej smo samo v 10 letih (2014 se je zadnjič res množično pojavljala na paradižniku) povsem pozabili nanjo. Upam, da zdaj ne bo več tako. Zato so vsako leto spomladi moji nasveti isti. V letih, ko je veliko padavin, pridejo prav, ko pa je suho, paradižnik seveda preživi. Pa si pogledjmo še enkrat, kaj je pomembno.

Prične se z izbiro sorte/hibrida

Veliko ljubiteljev vrtnarstva se ne zaveda povsem pomena, sorte, hibrida. Bolj ali manj govorijo o zgodnjih, poznih, debeloplodnih, češnjevih paradižnikih, le malo pa se jih zaveda, da je znotraj opisanega široka paleta sort, ki lahko poleg barve, oblike, velikosti in seveda okusa pomenijo tudi večjo odpornost samih rastlin.

Bazilika ob paradižniku pomaga, a bi morala biti vsaj ena na dve rastlini ...

Letos je takšnih prizorov manj kakor lani ...

Krompirjeva plesen na paradižniku ...

Po drugi strani pa je volovsko srce, zelo stara sorta, prevzelo srce številnih tako, da ne želijo razmišljati o drugi izbiri. Žal pa imam zanje slabo novico. Volovsko srce je žal najbolj občutljiva sorta, ki jih poznam. To pa ne pomeni, da ga zdaj ne sadite več. Mogoče pa odprite srca še kateri sorti, mogoče hibridu?

Druga napaka je hitenje

Zelo pomembno je tudi, da sadike, ki jih sadimo, niso prevelike (največ 25 cm višine, predvsem pa, da niso posajene v prehladno zemljo. Res pa je, da letos drugega dela nasveta niste mogli upoštevati, saj je bila zemlja primerna topla šele v sredini junija, ko sama priporočam že drugo sajenje paradižnika za pozno jesen. Vrtničarji pa že od začetka aprila iščejo meje, kdaj čim bolj zgodaj posaditi paradižnik in tudi ostale plodovke kar na prosto. Pa vendarle, zavedajte se, da kljub vsem vremenskim spremembam aprila paradižnika na prosto zagotovo ne sadimo.

Gnojenje

Tudi pretirano gnojenje lahko povzroči padec imunskega sistema samih rastlin. Preveč

dušika za plodovke vedno pomeni obremenitev. Zato sama pogosto sploh ne svetujem gnoja kot osnovno gnojilo za paradižnik, posebej za tiste, ki preprosto ne zmorejo biti zmerni. Velja, da lahko v jeseni (ne spomladi) paradižniku damo 1,5 l/m² hlevskega pa tudi konjskega gnoja, ne pa več. Še boljši je seveda kompost. Tega uporabite 8 l/m². Pri kupljenih organskih gnojilih se držite navodil, nikakor ne zaokrožujte porabe hranil navzgor ali pa dati »po naše« ene pesti več, da bo dobro rastlo.

Paradižnik potrebuje veliko kalija. Zato je smiselno uporabiti tudi lesni pepel, če ga imate. A damo ga lahko največ 0,8 kg/10 m². Drugače je njegov učinek ravno nasproten.

Velikost sadik, presajanje

Tudi to ima veliko vlogo pri tem, da bo paradižnik poleti bolj zdrav. Pri nas vedno bolj opažam, da ljudje z veseljem kupujejo zelo velike, skoraj cvetoče sadike. Spet je potrebno poznati osnovna pravila v naravi. Za vsak opravek ima narava svoj idealen čas. Če presajamo rastline v tisti fazi, ko delajo koreninski sistem, bomo najbolj uspešni, pa zdaj ne govorim o luninih menah.

Presajamo jih resnično globoko, vse do prvih pravih listov. S tem izkoristimo odlično lastnost plodovk, da tudi na steblo poženejo nove korenine. Koreninski sistem bo globlji, s tem bo tudi izkoriščenost hranil v zemlji boljša. Če so sadike že tako velike, da boste za sajenje skopali »Postojnsko jamo«, potem jih sadimo tudi L, torej tako, da steblo položimo vodoravno v zemljo. Ob tem pa pazite, da poleti ob rahljanju tal ne boste presekali tega stebela.

Nega tekom leta

Tekom leta redno odstranjujemo zalistnike, saj le-ti porablajo veliko hranil, ki bi drugače šle plodovom na

Paradižnik vseh barv je želja vsakega vrtničarja ..

Posledice hladne pomladi prezgodnjega sajenja na prosto na prvih plodovih paradižnika ...

glavnem stebelu. Rastlina lahko počrpa samo toliko hranil, da nahrani le-te. Če ima stranska stebela, porablja zanje preveč hranil in energije in je nima več za obrambo pred boleznimi.

Da ne govorim ponovno o tem, da je glavni sovražnik in vzrok hitrega širjenja bolezni omočen list. Če vlage na listih ni, tudi okužba ne bo pripeljala do bolezni. Če imamo veliko listja, se le-to dolgo suši in pogoji za razmnoževanje bolezenskih klic so seveda veliko prej izpolnjeni.

Če boste spomladi ob sajenju postavili dobre temelje, koreninski sistem, razdalje, sorte ..., potem se poleti ne bomo veliko pogovarjali o pripravkih za zaščito. Če pa bo vreme vlažno, bom samo o tem kaj več napisala takrat. Vsekakor ne pomaga, če sadike zdaj škropite s čimerkoli, ne bo delovalo dolgo.

Preparati, ki so letos lahko upočasnili razvoj bolezni

Spomladi je bilo zagotovo potrebno poskrbeti za krepljenje imunskega sistema paradižnika. Glede na to, da je bilo zelo hladno, sem svetovala redno uporabo alg ali pripravkov, ki vsebujejo določene rastlinske izvlečke. To se lahko kupi v zadrugah in trgovinah.

Od domačih pripravkov pa je bil na prvem mestu pripravek (čaj) iz nadzemnih delov baldrijana. Ta deluje samo v pomoč pri prenizkih temperaturah. Pripravek iz cvetov regrata in čaj iz cvetov ognjiča pa sta splošna krepčilna pripravka, ki smo ju lahko uporabljali letos kar celo poletje. Vendar v nasprotju z mnenjem mnogih ti pripravki niso fungicidi, ne preprečijo bolezni. Pomagajo pa rastlini, da ima več energije in moči, da se brani sama. Seveda pa letos niso mogli narediti čudežev. Zato sem prvič v življenju tudi vrtničarjem svetovala uporabo bakrenih pripravkov, seveda ob upoštevanju vseh navodil. Tudi pripravek Vitisan je dovoljen v ekološki pridelavi, lahko pomaga v začetku napada bolezni.

Med domačimi pripravki pa je v primeru najhujše nevarnosti to žajbljev čaj, preventivno pa kamilični čaj na

Tipičen plod paradižnika, ki je imel težave s preskrbo s kalijem ...

prvem mestu. Uporabljamo pa lahko tudi čaj timijana, šetraja ali pripravek iz listov in ostankov česna ali čebule pa tudi drobnjaka. Tudi pripravek iz sode bikarbone je na začetku napada bolezni učinkovit. Vedno pa pazite, da škropite pri temperaturah pod 30°C in predvsem po sončnem zahodu. Tudi tem pripravkom dodajamo biostimulanse, krepčila, ki so opisana zgoraj.

Prav tako pa je potrebno vedeti, da vreme, kot je letos, težko premagamo z uporabo pripravkov. Zato pač letošnje leto vzemite kot svarilo, mogoče pa pobudo, da si postavite rastlinjak, ki naj služi tako za varstvo paradižnika poleti kakor predvsem za čim več zelenjave pozimi.

Miša PUŠENJAK

Letos smo skuhalih le malo paradižnikove omake ...

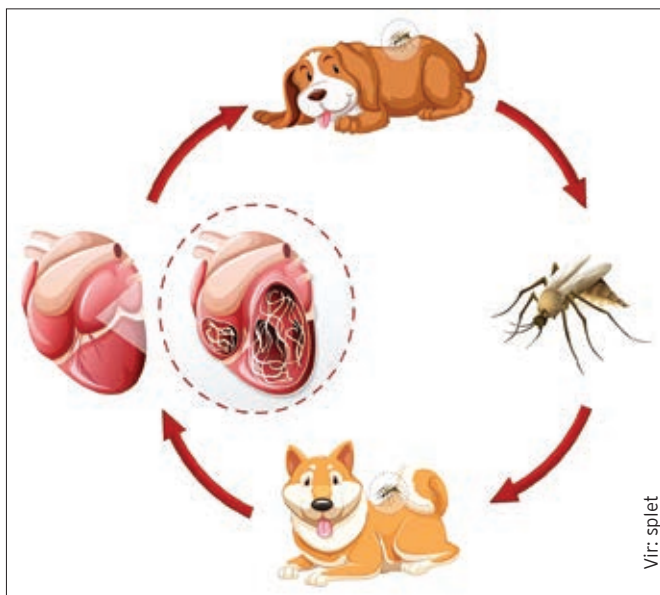
DIROFILARIOZA - zajedavec pri živalih

V današnjem prispevku bomo podrobneje pogledali še eno bolezen, ki ogroža naše hišne ljubljence v času letnega dopusta – to je srčna glista oz. Dirofilarioza. Torej še ena bolezen, na katero ne smemo pozabiti, ko potujemo s psom na morje.

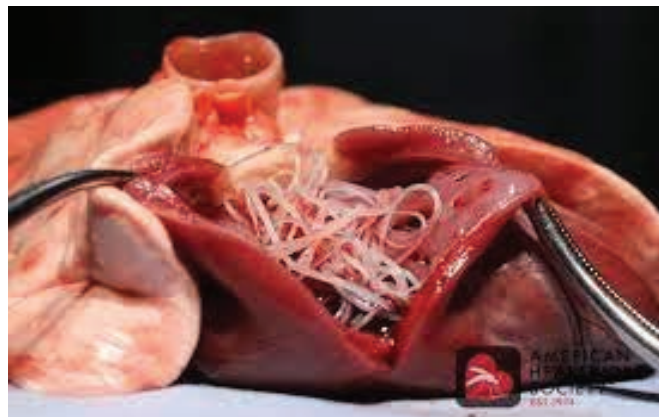
DIROFILARIOZA je obolenje, ki ga povroča omenjeni zajedavec. Prizadene pse, mačke in druge sesalce. Pre-našalec je komar. Problem so odrasli zajedavci – srčne gliste, ki se naselijo v žilah v srcu. Redko se naselijo tudi drugod po telesu. V našem območju obstaja nevarnost predvsem v mediteranskem pasu, v Sloveniji predvsem na Primorskem, se pa počasi širi tudi v druga območja.

Vir okužbe so že okužene odrasle živali z odraslimi osebki srčnih glist, ki prično z razmnoževanjem. Tako nastanejo mlade razvojne oblike – mikrofilarije, te krožijo po krvnem obtoku gostitelja. Mikrofilarije predstavljajo pomemben člen v razvoju zajedavca. Med sesanjem okužene krvi komar poseja mikrofilarije. Nato s prenosom na zdravega gostitelja prenese mikrofilarije, ki so se v komarju razvile v kužno obliko. Le-te prenese komar na zdravega gostitelja. V novem gostitelju (najpogosteje pes) se mikrofilarije razvijajo naprej in v 3-4 mesecih zrastejo do odraslih oblik, ki naselijo žile v srcu. Nato se ponovno začno razmnoževati cca 6 mesecev po okužbi. Pri psu lahko živijo do 7 let, pri mački 3 leta. Poznavanje razvojnega kroga je pomembno za pravilno preprečevanje širjenja bolezni.

ZNAKI OKUŽBE PRI PSU: Število odraslih parazitov v okuženem psu je različno. Variira med 1-200. Klinični znaki so povezani z vplivom odraslih zajedavcev, ki so naseljeni v žilah srca. Žile, ki povezujejo srce s pljuči, se vnamejo, postanejo debelejšje. Zato srce kri težje črpa v pljuča. Okužijo se tudi pljuča. Prav tako so lahko priza-

Prenos srčne gliste ...

Srčna glista ...

deti tudi drugi organi. Pri blagi okužbi z manj zajedavci so lahko živali celo brez znakov bolezni. Sicer pa so znaki povezani s številom parazitov v psu in se kažejo:

- ob telesnem naporu se žival hitro utruji,
- pokašljevanje,
- hujšanje,
- težko dihanje,
- znaki srčnega popuščanja,
- lahko tudi smrt živali.

MAČKE: Mačke niso tipičen gostitelj srčne gliste, saj se v glavnem bolezen pri njih ni sposobna razvijati, parazit se ni sposoben razviti do svoje odrasle stopnje. Zaradi tega je pogostost bolezni pri mačkah precej manjša. Če pa pride do okužbe, je število odraslih parazitov manjše kot pri psu. Težava pa je, ker se mačji imunski sistem odzove bolj burno že na enega samega zajedavca in zato bolezen pri mačkah poteka s hujšimi spremembami na žilah. Znaki pri mačkah so:

- oteženo dihanje,
- kašelj,
- bruhanje,
- možni napadi, podobni epilepsiji,
- nenadna smrt.

ALI JE MOŽEN PRENOS NA ČLOVEKA: Okuženi komarji lahko okužijo tudi človeka, do razvoja bolezni pride zelo redko, v primeru okužbe pa bolezen poteka v blagi obliki.

KAKO BOLEZEN UGOTOVIMO: Za potrditev bolezni uporabimo krvne preiskave in kardiološki pregled z ultrazvokom. Obstajajo tudi hitri testi, ki nam pomagajo postaviti diagnozo v zelo kratkem času. Težava je, ker mora biti žival za potrditev s to metodo okužena z vsaj 3 odraslimi samicami srčne gliste. Kar je lahko zlasti problematično pri mačkah, kjer je okužba z manjšim številom zajedavcev.

ZDRAVLJENJE BOLEZNI: Zdravljenje poteka tako, da uničimo odrasle zajedavce, vendar je lahko tvegano, saj lahko odmrli paraziti povzročijo zamašitev določenih

žil in s tem reakcijo tkiva. Zato zdravljenje poteka v več delih, saj ne želimo uničiti vseh glist naenkrat.

ALI LAHKO BOLEZEN PREPREČIMO: Zaradi težav z diagnosticiranjem bolezni, predvsem zaradi težavnega zdravljenja, je bolezen vsekakor boljše preprečiti. Obstajajo različna sredstva v obliki tablet in kožnega nanosa za učinkovito preprečevanje bolezni. Uporabljamo sredstva, ki odganjajo komarje (ovratnice, ampule), in sredstva v obliki tablet ter ampul, ki uničijo razvojne oblike zajedavca. Svetoval bi, da ko smo na dopustu, uporabljamo učinkovit repelent za komarje oz. se izogibamo območju z veliko komarji. Ko se vrnemo z dopusta, imamo en mesec časa, da uporabimo sredstvo, ki deluje na razvojne oblike srčne gliste. Možna je tudi uporaba kombiniranih tablet, ki jih uporabljamo mesečno v kombinaciji za zatiranje ostalih zajedavcev (nexgard spectra), tako smo lahko mirni, da nismo pozabili na kakšno zaščito.

ZAKLJUČEK: Kot vidimo, bolezen lahko povzroči veliko težav ali celo smrt živali. S primerno preventivo se lahko bolezni popolnoma izognemo.

Želim vam in vašim ljubljencem prijeten prehod v jesen. In čim manj komarjev.

DAMIJAN PEKLAR, dr. vet. med.,
Veterinarstvo Peklar

Foto: D. Šabeder

Dobra prijateljica - Vili in psiček Jinn na oddihu ...

Buča se ne da ...

Leto je že, odkar sem pisala o buči velikanki; njeno sadiko sem kupila v Mariboru v Kalii. Lansko leto mi doma posejane buče niso najbolje uspevale, zato sem poskusila srečo še po tej poti.

Komaj sredi poletja sem se spomnila, da bi bilo od tako posebne sorte buče dobro dobiti seme. Zato sem šele v pozni jeseni to pridobila od zadnjega primerka. Nisem pa vedela, ali bo seme dovolj zrelo. Le-to sem izdoblila iz sredice, ga posušila in v papirnati vrečki shranila za pomlad. Marca letos sem posejala prvi semeni, ki nista vzkli. Nato sem v zemljo dala še naslednjih deset semen in k sreči sta dve vzkli, le ena sadika pa je lepo zrasla in rasla ...

Foto: D. Jakol

Buča velikanka na gredi ...

Še malo in bo razvajala brbončice ...

Ta ena se danes bohota na našem vrtu, zaenkrat je pridelala tri buče velikanke. Eno smo porabili že mlado, druga sedaj meri 1 meter 4 centimetre, tretja 2 centimetra več. Slednja, ki smo jo razkosali te dni, je tehtala celih 19,653 kg, druga pa zaenkrat še čaka, da v njej lepo dozori seme.

Buča je v notranjosti čvrsta, oranžne barve in z bogatim okusom, kot hokaido buče, ima velikiikooooo mesa, seme pa samo na eni strani.

Kaj smo naredili z njo? Skuhali juho, cvrli panirane zrezke, jo popekli na olju, del pa je pospravili v zamrzovalnik za juhe in omake v zimskem času. Nekaj pa smo je seveda podarili.

Tudi letos bomo seme shranili za naslednje leto (če imate velik prostor za rast, pokličite zanj).

Daša JAKOL

MAKOVA POTICA

Potica je sladica, ki je preverjeno doma v Sloveniji. Najbolj znana je orehova, sledita pa ji pehtranova in makova. Slednja se manjkrat znajde na naših prazničnih mizah, čeprav sladokusci prisegajo, da je prav zaradi svojstvenega okusa nekaj posebnega. Priporočam, da jo poskusno spečete že sedaj, in boste decembra, ko se boste poleg orehove odločili speči tudi makovo potico, že večji priprave in posledično še bolj ponosni na svoj kulinarčni podvig.

NADEV

250 g mletega maka
5 dl mleka
100 g masla
150 g sladkorja
3 jajca
3 žlice drobtin
1 žlička naribane lupinice limone

TESTO

500 g moke
20 g kvasa
0,5 žličke soli
1 limona
70 g masla
70 g sladkorja
1 jajce
1 rumenjaki
2,5 dl mleka
3 žlice ruma

ZA PEKAČ

20 g masla

ZA PREMAZ

1 jajce

MAKOV NADEV

Na štedilnik pristavimo kozico z mlekom in makom, zavremo in na zmernem ognju počasi kuhamo 15 minut. Ko se mak zmehča, ga odstavimo in še vročemu primešamo maslo, sladkor, drobtine in naribano limonino lupinico. Makov nadev ohladimo.

Jajca ubijemo in v dve skledi previdno ločimo beljake od rumenjakov. Beljake z električnim mešalnikom stepemo v čvrst sneg. Ohlajenemu maku z metlico primešamo rumenjake, nazadnje pa nežno še beljakov sneg.

Čudovit pogled na cvetoči mak ...

Foto: D. Jakol

Mmm, bila je slastna ...

KVAŠENO TESTO

Pripravimo kvasec: v skodelico nadrobimo kvas, dodamo tri žlice mlačnega mleka, žličko moke in žličko sladkorja, premešamo in pustimo, da vzhaja.

V kozico damo mleko in preostali sladkor, pristavimo in mešamo, dokler se sladkor ne stopi. Počakamo, da se zmes nekoliko ohladi, nato pa vanjo s strgalnikom nstrgamo lupino polovice limone in umešamo še jajce, rumenjaki ter rum.

V skledo presejemo moko in jo po robu posolimo. V sredini naredimo jamico, v katero vlijemo vzhajan kvasec ter mešanico mleka in jajc. Zamesimo grobo testo, nato pa med mešanjem postopoma prilijemo še stopljeno maslo.

Testo mesimo toliko časa, da postane gladko in voljno ter se ne oprijemlje rok in posode. Ugneteno testo pokrijemo in pustimo počivati na toplem tako dolgo, da se prostornina testa podvoji (približno eno uro).

Vzhajano testo razvaljamo na pomokanem prtu. Stranica naj bo približno tako dolga, kot je dolg obod modela za potico. Testo namažemo z nadevom skoraj do roba; tam, kjer bomo končali zvijanje testa, pustimo nekaj centimetrov roba, sicer testa ne bomo mogli stisniti. Testu s pomočjo prta zvijemo natančno in čim bolj na tesno. Pri tem ga rahlo vlečemo. S tem bomo preprečili, da bi med peko v potici nastali mehurji.

Pekač namastimo in potresemo z drobtinami. Potico previdno položimo v pekač, rahlo potlačimo in na več mestih prebodemo s pletilko. Pekač damo v pečico, ki jo nastavimo na temperaturo 50 °C in pustimo potico vzhajati pol ure. Jajce razžvrkljamo in z njim premažemo vzhajano potico, nato pa povečamo temperaturo v pečici na 180 °C. Pečemo jo od 55 do 65 minut. Preden vzamemo potico iz pečice, s pletilko preizkusimo, ali je pečena: če je igla suha in skoraj čista, je potica pečena.

Pečeno potico vzamemo iz pečice. V modelu jo pustimo 5 minut, nato pa jo zvrnemo na desko. Pokrito s prtičkom pustimo počivati 20 minut, nato jo narežemo in postrežemo.

Za objavo pripravila D. J.

Vira:

- <http://okusno.je/recept/kvaseno-testo-za-potico>
- <https://okusno.je/recept/makova-potica>

V avgustu z (e)SMS-donacijami pri Telekomu Slovenije prvič v zgodovini zbranih več kot milijon evrov

Ljubljana, 2. septembra – V avgustu so naročniki in predplačniški uporabniki mobilnih storitev Telekoma Slovenije prvič v zgodovini storitve z SMS-donacijami prispevali več kot milijon evrov, kar je odraz izjemne solidarnosti po katastrofalnih poplavah, ki so Slovenijo prizadele v noči s 3. na 4. avgust. Skupno so uporabniki v avgustu donirali 1.025.334 evrov, v tem mesecu pa je bilo vklapljenih tudi več kot 20 novih SMS-donacij za pomoč prizadetim v poplavah. Letos sicer mineva natanko 20 let od uvedbe storitve.

SMS-donacije je Telekom Slovenije (takrat Mobitel) uvedel leta 2003, s čimer je organizacijam, društvom in ustanovam omogočil hitro, enostavno in učinkovito zbiranje sredstev v dobrodelne namene prek sporočil SMS. Uporabniki so to možnost doniranja odlično sprejeli, tako da je priljubljenost storitve iz leta v leto naraščala.

V letu 2018 je bilo skupno prek SMS-donacij zbranih 505.396 evrov, leta 2019 skupno 1.415.871 evrov, leta 2020 skupno 1.065.025,18 evra, leta 2021 skupno 1.535.160,05 evra in leta 2022 skupno 1.521.263 evrov. Zgolj v avgustu letos pa so uporabniki donirali 1.025.334 evrov.

Storitev se je vseskozi nadgrajevala in hitro širila, tovrsten način zbiranja donacij v dobrodelne namene pa so sčasoma uvedli tudi drugi operaterji mobilnih storitev v Sloveniji.

Leta 2014 je Telekom Slovenije uvedel tudi storitev SMS-prispevki, ki omogoča mesečne periodične donacije. Uspešnost storitev za zbiranje donacij izkazuje izjemno družbeno angažiranost in solidarnost Slovenk in Slovencev v težkih trenutkih.

Uporabniki prek storitve SMS-donacije donirajo tako, da na številko 1919 pošljejo SMS z določeno ključno besedo. Doslej je lahko uporabnik z vsakim poslanim SMS-sporočilom prispeval 1, 5 ali 10 evrov, za pomoč prizadetim v poplavah pa je Telekom Slovenije omogočil tudi SMS-donacije v višini 20 evrov.

Z SMS-donacijami uporabniki donirajo za točno določen namen posamezne dobrodelne akcije, zbrana sredstva pa Telekom Slovenije v celoti nakaže organizaciji, ki akcijo izvaja.

Zbiranje sredstev s pomočjo SMS-donacij je omogočeno dobrodelnim, humanitarnim, splošnokoristnim in invalidskim organizacijam ter nevladnim organizacijam s statusom v javnem interesu.

Informacije o aktualnih SMS-donacijah so na voljo na <https://ts.si/sms-donacije>.

Vseslovensko srečanje Društva Šola zdravja v Vinici V ORANŽNO ODETA BELOKRANJSKA VINICA

Začetek novega šolskega leta so v svojem stilu obeležili tudi člani Društva Šola zdravja. S prepoznavno oranžno barvo so okrasili Vinico v prelepi Beli krajini, saj so v soboto, 2. septembra 2023, pri Žagi Benetič v Vinici imeli vseslovensko srečanje skupin Šole zdravja. Udeležilo se ga je okrog 1700 članov tega društva, večina pa se je pripeljala s 34 avtobusi z različnih koncev Slovenije. Po treh letih je društvo ponovno obudilo vseslovensko srečanje svojih članov, saj so vmes zaradi epidemije covida-19 imeli kar triletni premor. Pričakali so jih prostovoljci, gasilci in sošolci iz belokranjskih skupin Šole zdravja, jim zaželeli dobrodošlico z belokranjsko pogačo ter jih usmerili do info točke in ostalih stojnic, kjer so lahko preizkusili svojo zmogljivost, se sprehodili po Svitovem črevesu, izmerili krvni tlak in si ogledali bogato ponudbo različnih domačih belokranjskih obrtnikov, ki so se odzvali povabilu Društva Šola zdravja.

Zbrane sta z nagovorom pozdravili nova predsednica društva Zdenka Kavčič, župan občine Črnomelj Andrej Kavšek in direktorica direktorata za javno zdravje pri Ministrstvu za zdravje Vesna Marinko. Župan je članice in člane zelo pohvalil in povedal, da včasih tudi on telovadi s skupino v Črnomlju, ter poudaril, da so vaje zelo dobre, ker se na koncu vadbe počuti zelo razgibano. Predstavnica Ministrstva za zdravje Vesna Marinko pa je v svojem

nagovoru poudarila, da tovrstna skupnostna srečanja zagotovo krepijo medčloveške odnose, kar je odločilno za dolgo in kakovostno življenje. V nadaljevanju pa je dodala: "Prav vaša skrb za redno rekreacijo je inspiracija tudi za nas na Ministrstvu za zdravje in potrjuje pravilno odločitev ministrstva, da vas podpiramo že 15 let."

Sledila je jutranja vadba na travniku pod Gradom Vinica, vaje pa so vodili strokovni sodelavci društva: Andraž Purger, prof. športne vzgoje, Eva Jeza, mag. kineziologije in Simon Jurmič, mladi kineziolog s štajerskega konca, ki je obenem napovedoval vaje in jih začinil z duhovitimi komentarji. Zanimivo je bilo slišati njegov komentar kot predstavnika mlade generacije, kako je doživel to srečanje:

»Veličastno je bilo stati pred enotno množico, ki je s sinhronimi kretnjami telesa ustvarjala iluzije, ki so me popeljale od jat ptic do morja. Z ramo ob rami stati s sodelavci in pred seboj zreti v množico oranžnih sorodnikov, ki svojo radost do življenja delijo in s tem povečujejo sleherni trenutek. Velik izziv je stopiti v velike čevlje, ki jih je za zanamce pustil dr. Grishin, in z njimi korakati naprej s skupnimi močmi. Navdahnjen sem z gibčnostjo, vitalnostjo in voljo naših dedkov in babic, ki ostalim vlivajo upanje v srečno, stanovitno in krepostno starost. Kako veličastno!«

Lepo je bilo videti toliko nasmejanih obrazov v enakomernem izvajanju vaj 1000 gibov, s katerimi že več kot 5.100 članov in članic v 260 skupinah v 95 občinah prične svoj dan.

Po vodeni telovadbi so se udeleženci srečanja podali na Grad Vinica, vodeni pohod na Žeželj, sprehod po čudoviti poti ob prelepi Kolpi, se učili belokranjskih plesov, spoznavali zelišča ali pa se z Andražem Purgerjem, vodjo projekta »Dihamo z naravo«, odpravili do čudovite jase ob Kolpi in se v senci dreves seznanili z vadbo "Dihamo z naravo". Oranžna barva se je kaj kmalu razlila naokoli po Vinici. Družabno-telovadni dan v idilični Vinici so udeleženci srečanja zaključili prijetno, polni novih vtisov, saj so po vsakem takem srečanju bogatejši za nekaj novih prijateljstev in prijetnih spominov. Čeprav večinoma v tretjem življenjskem obdobju so ti veselo razpoloženi ljudje s svojo karizmo in dobro voljo pustili opazno oranžno sled v tej zeleni dolini, ki jo objema reka Kolpa.

Srečanje v Vinici so omogočile vse tri belokranjske občine: Črnomelj, Metlika in Semič. Sicer pa Društvo Šola zdravja poleg Ministrstva za zdravje finančno podpirajo tudi Fundacija za šport, Športna unija Slovenije, Zavod za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije, Fun-

Fotografiji: iz arhiva društva

dacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, saj gre za prostovoljno in nevladno organizacijo, ki deluje v javnem interesu na področju športa in imajo status humanitarne organizacije na področju zdravja.

Neda GALIJAŠ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

DÖBER TEK
Slovenija
Zdravo uživaj & več gibaj.

Društvo Šola zdravja, Slamnikarska cesta 18, 1230 Domžale
info@solazdravja.si, www.solazdravja.com

TD Starše na Mednarodnem sejmu obrti in podjetništva v Celju

TD Starše se je v soboto, 16. 9. 2023, predstavljalo na sejmu MOS v Celju.

Predstavilo je svojo dejavnost, turistično destinacijo občine Starše, obiskovalcem pa ponudilo domači kruh in vinsko kapljico »La brajde«.

Marjan MALEK

Foto: M. Malek

OBVESTILO IZ UREDNIŠTVA

Spoštovane občanke in občani!

Prispevke za **89. številko GLASILO OBČINE STARŠE**, ki bo izšla v tednu pred božičem, sprejemamo **do 26. 11. 2023** na **NASLOV UREDNIŠTVA: glasilo@starse.si**.

Napisanemu prispevku dodajte NASLOV in ob koncu obvezno navedite svoje IME in PRIIMEK. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavljali. Tudi pri fotografijah pripišite, kdo je njihov AVTOR.

Med dvema številka glasila bodo na 14 dni izšle **NOVICE OBČINE STARŠE**.

Tudi prispevke zanje pošljite na isti naslov: **glasilo@starse.si – s pripisom: ZA NOVICE**.

Ti prispevki naj bodo kratki, z največ eno fotografijo. Za **NOVICE št. 45** zbiramo prispevke **do petka, 6. oktobra 2023** – izšle bodo 12. oktobra.

Lep delovni pozdrav!

NAČRT IZHAJANJA NOVIC IN GLASIL OBČINE STARŠE DO KONCA KOLEDARSKEGA LETA 2023

NOVICE/GLASILO	ZADNJA ODDAJA PRISPEVKOV	PREDVIDEN IZID
NOVICE	petek, 6. oktober	četrtek, 12. oktober
NOVICE	petek, 20. oktober	četrtek, 26. oktober
NOVICE	petek, 3. november	četrtek, 9. november
NOVICE	petek, 17. november	četrtek, 23. november
GLASILO	nedelja, 26. november	v tednu pred božičem

NAŠA KRIŽANKA

Žal v današnji številki GLASILO OBČINE STARŠE ne boste našli križanke, saj je usoda hotela, da je avtor NAŠIH KRIŽANK – Jože BORKO, v mesecu septembru preminil. (Iskreno sožalje domačim!)

Spoštovani! Ker zaenkrat ne poznamo nobenega drugega sestavljalca križank, se obračamo na vas, da nam ga pomagate poiskati. Morda je celo kdo od vas večč tega zahtevnega opravila.

Informacije o osebi, ki bi bila pripravljena sestavljati NAŠE KRIŽANKE, nam posredujte na naslov uredništva: glasilo@starse.si, in to čim prej, da lahko navežemo stik z njo in morda objavimo novo križanko že v naslednji številki.

GESLO prejšnje križanke (Glasilo št. 87): ŠESTINDVAJSETI OBČINSKI PRAZNIK; RUDOLF KOŽELNIK.

Izžrebanci: **1. nagrado** – knjigo Slovenija – **prejme Veronika ČIŽIČ, Starše 83 g, 2205 Starše**; **2. nagrado** – knjigo Maribor – **Danica Trs, Marjeta 15, 2206 Marjeta**; **3. nagrado** – knjigo Pohorje – **Nataša MOHORKO, Lenardonova 45, 2000 Maribor**. Nagrajencem čestitamo! (Nagrade izžrebanci prejmejo po pošti.)

Urednica

GLASILO OBČINE STARŠE

Izdajatelj: Občina Starše

1. številka je izšla decembra 1995.

Uredniški odbor: Daša JAKOL, odgovorna urednica,
Anita BABIČ, Anej LUKAN, Terezija MOHORKO, Marta STEPIŠNIK

Sodelavci: Občinska uprava Občine Starše, društva, Zavod OŠ Starše in drugi avtorji prispevkov

Jezikovni pregled in oblikovanje: Daša Jakol

Grafično oblikovanje in tehnično urejanje: Grafična forma HUTTER, Tržaška c. 34, Maribor

Tisk: Tiskarna HUTTER, Ulica svobode 1, Miklavž na Dr. polju

Izdano v nakladi 1500 izvodov. Vsako gospodinjstvo v občini prejme izvod brezplačno, prav tako javne institucije in zavodi na območju občine. Uredništvo si pridržuje pravico pregleda, izbire in krajšanja člankov ter spremembe naslovov. Ponatis mogoč z dovoljenjem uredništva.

GLASILO OBČINE STARŠE je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod številko 369.

Naslovnica: Daša Jakol

20 LET TD STARŠE

POZDRAV JESENI

Fotografije: Daša Jakol

Foto: Jani Sušnik